
WHITEWASH

Keraaminen tilateos valukappaleista

Linda Pikkumäki

Opinnäytetyö

Ammattikorkeakoulututkinto

Koulutusala Kulttuuriala	
Koulutusohjelma Muotoilun koulutusohjelma	
Työn tekijä(t) Linda Pikkumäki	
Työn nimi Whitewash. Keraaminen tilateos valukappaleista	
Päiväys 12.5.2011	Sivumäärä/Liitteet 52/12
Ohjaaja(t) Marja-Leena Piippo	
Toimeksiantaja/Yhteistyökumppani(t) Anne Marttila-Ojanen	
Tiivistelmä	
<p>Opinnäytetyössä toteutettiin tilataideteos käyttämällä jo olemassa olevaa muotoa. Tavoitteena oli valmistaa keraaminen tilateos, joka toimisi erilaisissa ympäristöissä. Yhteistyökumppanina toimi sisustussuunnittelija Anne Marttila-Ojanen.</p> <p>Tekijä valitsi valmiin muodon ja toteutti sen avulla muotit. Tilateoksen valmistustekniikkana toimi valaminen ja tekijä valoi 200 valukappaletta valmista teosta varten. Valukappaleiden valmistuttua teos vietiin kahteen erillaiseen tilaan ja valokuvattiin molemmissa. Lopputuloksena tarkasteltiin tilan vaikutuksia teokseen ja tilan muuttumista teoksen avulla. Aiheen valintaan vaikutti tekijän kiinnostus erilaisia tiloja kohtaan sekä tavoitteena oleva jatkokoulutus sisustuksen parissa.</p> <p>Opinnäytetyössä kerrotaan, miten teos on valmistettu ja mitä on pitänyt ottaa huomioon työn edessä. Raportissa tarkastellaan erilaisia muotoja teoksen asettelulle ja niiden toteutumista valmiissa työssä. Lopuksi tekijä arvioi työn saavutettuja tuloksia sekä lopputulosta.</p>	
Avainsanat	
tila, muoto, taide	

Field of Study Culture			
Degree Programme Degree Programme in Design			
Author(s) Linda Pikkumäki			
Title of Thesis Whitewash, Ceramic Installation			
Date	12.5.2011	Pages/Appendices	52/12
Supervisor(s) Marja-Leena Piippo			
Project/Partners Anne Marttila-Ojanen			
<p>Abstract</p> <p>The aim of the final project with thesis was to make an installation using a ready-made shape; more specifically, one that would be functional in many different environments. The partner in the project was an interior decoration designer Anne Marttila-Ojanen.</p> <p>The author chose the shape and made the molds and then casted two hundred pieces for the installation. After the casting, the installation was taken in two different spaces and was photographed in both places. The influence that the installation had on the environment and the changes it brought about in the space were investigated. The selection of the subject was due to the author's interest in different kinds of spaces and her aim to study interior decoration in the future.</p> <p>The various phases of the project are described in the thesis, including different kinds of shapes and their realization in the actual work. In the end, the author evaluates the results and goals she achieved.</p>			
Keywords			
environment, form, art			

Sisällys

1 Johdanto	7
2 Työn taustojen esittelyt ja aihekuvaus	8
2.1 Työn aiheen valinta	8
2.2 Työn tarkoitus ja tavoitteet	8
2.3 Mitä tilataideteoksella tarkoitetaan	10
2.4 Yhteistyökumppanin esittely	11
3 Muotojen maailma	12
3.1 Muodon valinta	12
3.2 Valitun muodon analysointi ja merkitys	14
3.3 Tekijänoikeudet taiteessa	15
4 Tila	16
4.1 Tilan merkitys teokselle	16
4.2 Kappaleiden sijoittelusta tilassa	16
4.3 Osien lukumäärä ja teoksen koko	17
4.4 Pintojen muodostaminen teoksen osia käyttäen	17
5 Suunnittelu	18
5.1 Sommitteluluonnokset kappaleiden muodostelmista	19
5.2 Värien valinta ja sen merkitys teokselle	26
6 Teoksen toteutus	27
6.1 Valusaven valinta	27
6.2 Mallit ja muottien valmistus	28
6.3 Kappaleiden valaminen	29
6.4 Poltot	32
7 Teoksen kokoaminen	34
7.1 Tilat joissa teos kuvattiin ja tilojen valinta	34
7.2 Tulosten tarkastelu	37
8 Lopputulosten arviointi	46

Kuvaluettelo	49
Aineistoluettelo	50
Lähteet.....	51

Liitteet

Liite 1. Aikataulu

Liite 2. Valumassan kaava

Liitteet 3.-11. Sähköpostiviestejä

1 Johdanto

Opinnäytetyössäni valmistan tilataideteoksen valukappaleista. Valitsen muodon, minkä pohjalta lähdän käsittelemään valitsemaani aihetta. Teos tulee koostumaan kahdestasadasta valetusta esineestä, jotka ryhmitellään tilaan.

Opinnäytetyössäni on mukana yhteistyökumppanina sisustussuunnittelija, jonka avulla toimin. Yhteistyökumppani toimii työssäni neuvoa antavana ja näkökulmia tarjoavana tekijänä. Otan huomioon hänen näkemyksensä ja kokemuksensa ammattilaisena, erilaisten tilojen kanssa työskennellessäni.

Raportti käsittelee työn eri vaiheet, muottien ja massan valmistuksen, valamisen, poltot, erilaiset sommittelumahdollisuudet tilassa, sekä valmiin työn kokoamisen kahteen toisistaan eroavaan tilaan. Loppuosassa pohdin valmiin työn toimimista tilassa, sekä tilan ja teoksen suhdetta toisiinsa. Lopuksi käyn läpi vielä työn jatkokehittelymahdollisuuksia ja saadut tulokset.

2 Työn taustojen esittelyt ja aihekuvaus

2.1 Työn aiheen valinta

Maailma on täynnä muotoilua. Oma koti, työpaikka, koulu ja tavallinen arki tarjoavat meille jatkuvasti nähtävää ja koettavaa. Kuitenkin muodossa, jota emme aina välttämättä tule edes huomanneeksi. Käsiemme läpi kulkee päivässä monenlaista, tarpeellista ja tarpeetonta, jokapäiväistä esineistöä. Harva kuitenkaan miettii tarkemmin, että kaikki tämä on muotoiltu palvelemaan paremmin käyttötarkoitusta, muotoiltu tarpeeseen tai vain silmää miellyttämään. Maailma on muotoiltu meitä varten, mutta silti muotoilu menee meiltä suurimmaksi osaksi ohi.

Osa käytössämme olevista tuotteista on tarkoitettu käyttöön vain tietyksi aikaa, esimerkiksi tuotteen säilyttämistä varten, pakkauksena. Pakkaus on tarkoitettu heitettäväksi pois, kun se on tyhjentynyt tai sen tehtävä tuotteen kuljettamista varten on päättynyt. Pakkaukset ovat arjen muotoilua parhaimmillaan, emmekä silti sure niiden kohtaloa niitä pois heittäessämme. Hyvä muotoilu löytää aina uudelleen kaupan hyllyltä takaisin arkeemme, täyttämään tehtävänsä.

Halusin omassa opinnäytetyössäni valita yhden tällaisen arkeeni kuuluvan tuotteen, pakkauksen, ja antaa sille uuden elämän. Aiheeni valinta lähti ajatuksesta, jossa tuttu muoto kestäisi aikaa ja näyttäisi arjen kauneuden. Tätä muotoa on tarkoitus monistaa useita kappaleita tilateokseen, joka toistaa tätä paljasta kauneutta. Opinnäytetyössäni en käsittele kierrätystä, enkä uusiokäyttöä. Kyseessä on tilataideteos, jonka valmistusmateriaali on valittu pääaineeni, eli keramiikan mukaan.

2.2 Työn tarkoitus ja tavoitteet

Lähdin työssäni liikkeelle siitä, että minun tuli valita omasta arjestani tuote. Tuote, joka on ollut käytössäni jo pidemmän aikaa, mutta jonka muotoa en ole aiemmin tarkemmin miettinyt. Tarkoituksena on luoda yksi suurempi kokonaisuus käyttämällä pienempiä osia, eli valmistaa keraaminen tilateos pienistä elementeistä. Teos koostuu siis osista, jotka on valmistettu jo olemassa olevan muodon mukaan. Tämä yksi muoto luo monistettuna isomman alan, josta muodostuu mielenkiintoinen pinta. Tämä herättää kauniin arjen näyttääkseen sen meille kaikille.

Työssäni aion myös tarkastella hieman elementeistä syntyvää mahdollista pintaa ja sen vaikutusta tilaan olemassa olollaan. Ajatuksena on selvittää, miten tilat ottavat teoksen omakseen ja miten tilan koko itsessään vaikuttaa teoksen tunnelmaan. Koko teos tullaan viemään kahteen tilaan ja dokumentoimaan valokuvaamalla.

Tavoitteena on saada teos toimimaan tilassa. Opinnäytetyössäni tulen jonkin verran tarkastelemaan tilan ja teoksen merkitystä toisilleen, sekä sijoittelua tilassa. Olen valinnut aiheeni sillä perusteella, että aion hakeutua jatkossa sisustussuunnittelun pariin. Aikomuksenani on hankkia jatkokoulutus sisustussuunnittelijaksi, sillä minua kiinnostavat erilaiset tilat ja sisustaminen ylipäänsä. Opinnäytetyölläni sivuan hieman tätä suunnittelun aluetta valmistamalla tilataideteoksen ja tutkimalla sen vaikutusta tilaan. Sisustussuunnittelussa yhtenä hallitsevana tekijänä on kuitenkin tila, josta kaikki lähtee liikkeelle.

Sisustussuunnittelija kohtaa monenlaisia tiloja, joista muutamana esimerkkinä ovat julkiset tilat sekä aulat. Aulatiloihin kuuluvat myös suuremmat teokset ja taide. Teokset luovat tiloihin erilaisia tunnelmia ja vaikutteita, ne ottavat ihmiset vastaan. Ehkä jonain päivänä oma teokseni ottaa ihmiset vastaan jossain aulatilassa. Työni edetessä toivon pystyväni ottamaan myös tilan huomioon, vaikka pääosassa opinnäytetyössäni onkin tilataideteos.

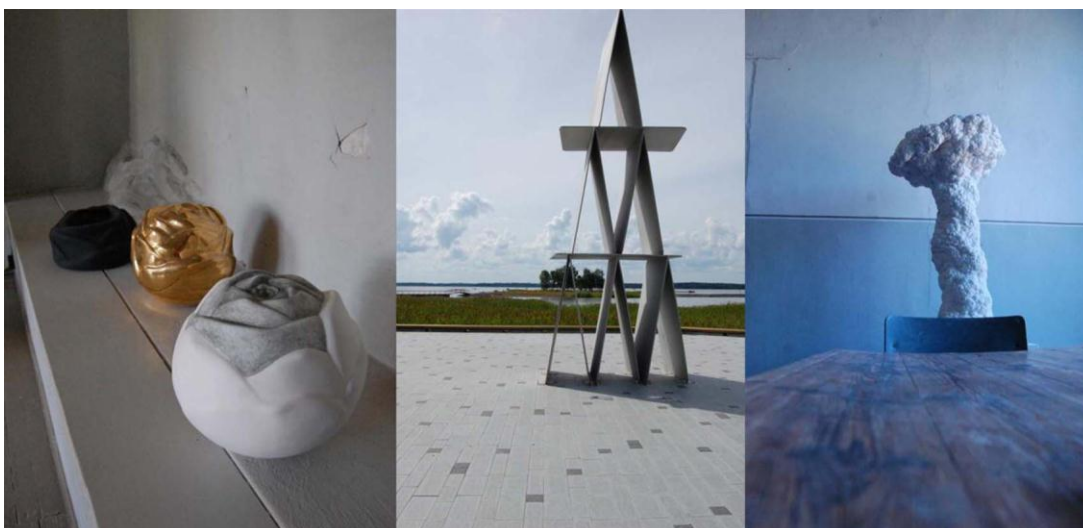
Tilataideteokseni ei tule olemaan tilasidonnainen, joten pystyn jatkossakin työskentelemään sen parissa. Aion tulevaisuudessa tarjota työtäni näyttille erilaisiin jurytettaviin näyttelyihin, sekä mahdollisesti pystyttää kokonaan omankin näyttelyn. Taide on kiinnostanut minua jo monien vuosien ajan eri muodoissa ja teoksia on kertynyt niin keraamisina, kuin maalaustaiteenkin muodossa. Omaa näyttelyä en ole vielä ehtinyt järjestää, mutta teoksiani on ollut mukana muutamissa suuremmissa näyttelyissä, esimerkiksi Seinäjoen Taidehallissa. Toivon, että opinnäytetyönäni valmistamani teos liittyy tähän joukkoon vielä jonain päivänä.

Odotukseni tilateosta kohtaan ovat, että se antaisi katsojalle kuvan minusta. Teoksessa on paljonkin omaa itseäni, rauhaa, täsmällisyyttä ja katseilta kätkeytä energiaa. Energia pidättää hengitystään antaessaan katsojalle mahdollisuuden tulkita sen sisältöä. Katsojalle on luotu maailma, joka kuvaa omaa tämänhetkistä olotilaani.

2.3 Mitä tilataideteoksella tarkoitetaan

Tilataiteella, eli installaatiotaiteella tarkoitetaan moniulotteista teosta, joka on koottu tilaan. Tilateos muodostuu yleensä erilaisista esineistä ja/tai materiaalista, sekä mahdollisesti vuorovaikutteisista osista, kuten musiikista ja videomateriaalista. (Kookas 2011)

Kuvan 1. kuvakollaasiin olen kerännyt muutamia minua inspiroivia installaatioita ja tilateoksia. Kuvista käy ilmi, miten erilaista tilankäyttö on eri taiteilijoilla. Tilankäyttö esimerkiksi keskimmaisessä teoksessa on hyvin kokonaisvaltaista. Teos on sijoitettu ulos ja se hallitsee maisemaa. Kyseinen korttitorni löytyy Vaasasta. Kuvakollaasin reunoissa olevat teokset ovat Tiia Matikaisen töitä ja niitä voi nähdä Suomenlinnassa. Se miten teokset on aseteltu, voi olla tilasta johtuva tekijä, tai kokonaan itse taiteilijan päätettävissä. Yksityisnäyttelyssä teosten asettelua ei rajoita kuin omien töiden tuomat tarpeet, mutta yhteisnäyttelyssä rajoittavana tekijänä ovat toisten teokset.

Kuva 1. Tilataidetta.

Tilankäyttö voi olla myös katsojaa rajoittava tekijä. Jos teos on rakennettu täyttämään koko huone, ei katsoja voi astua sisälle tarkastelemaan teosta lähemmin. Tämä voi olla tarkoituksellista, mutta tällöin katsoja ei ehkä pysty kokemaan teosta haluamallaan tavalla. Taiteilijalla on suuri vastuu näkemisestä ja kokemisesta.

2.4 Yhteistyökumppanin esittely

Yhteistyökumppanina toimii sisustussuunnittelija Anne Marttila-Ojanen. Marttila-Ojanen on minulle ennestään tuttu henkilö, sillä perheemme on käyttänyt hänen palvelujaan taiteen hankinnassa. Marttila-Ojanen on toiminut vuodesta 1991 taiteen parissa. Hänellä on useiden vuosien kokemus taiteen myymisestä, sekä sijoittamisesta ihmisten koteihin ja erilaisiin tiloihin. Marttila-Ojanen on toiminut sisustussuunnittelijana omalla toiminimellä vuodesta 2006. Marttila-Ojanen on Sisustusammattilaiset ry:n jäsen ja toimii Seinäjoelta käsin. Hänen palveluihinsa kuuluvat sisustussuunnitelmat, pintamateriaali- ja värisuunnitelmat, tekstiilisuunnitelmat, irtokaluste- ja valaisinvalinnat, sisustusneuvonta ja konsultointikäynnit, viimeistelysisutus; taulut, taide-esineet ja viherkasvit sekä asuntostailaukset.

Yhteistyökumppanin rooli ja merkitys opinnäytetyölleni ja omalle kehitykselleni on antaa palautetta tekemistäni valinnoista. Suunnitelmieni pohjalta keskustelemme valinnoistani ja niiden kannattavuudesta, sekä otan mielelläni vastaan ammattilaisen mielipiteitä. Yhteistyökumppani tulee myös esittämään omat näkemyksensä ja ajatuksensa siitä, mitä kannattaisi tehdä ja mihin suuntaan työtä kannattaisi viedä. Marttila-Ojaseen kanssa teimme yhteistyösopimuksen Moodlen opintoympäristöstä löytyvän lomakkeen mukaan.

Yhteistyökumppanilta odotan ammattimaista näkemystä ja kommentteja. Toivon saavani myös perusteluja puolesta ja vastaan esittämiini ajatuksiin, sekä kiinnostusta valitsemaani aihetta kohtaan.

3 Muotojen maailma

Muotoja on olemassa kahta perustyyppiä: geometrisiä ja orgaanisia. Geometrinen muoto koostuu neliöistä, ympyröistä ja kolmioista tai näiden kaikkien yhdistelmistä. Geometristä muotoa löytyy harvoin luonnosta, sillä se on usein ihmisen luomaa, tarkoituksellista. Geometrinen muoto piirretään viivainta ja harppia apuna käyttäen. Myös symmetria muodostuu geometrisista muodoista (Kettunen 2000, 25). Symmetrialla tarkoitetaan kappaleen samankaltaisuutta jaettaessa se esimerkiksi pituussuunnassa kahtia, tällöin kappaleen puoliskot ovat toistensa peilikuvia. (Sivistyssanakirja.com, 2011)

Orgaaninen muoto taas käsittää luonnonmuodot. Orgaanisen muodon tunnistaa siitä, että sen voi piirtää vapaalla kädellä, muodot ovat jatkuvia ja sulavia (Kettunen 2000, 25). Vaikka orgaaninen muoto mielletäänkin yleensä epäsymmetriseksi, epämääräiseksi ja sattumanvaraiseksi, on kaikella materiaalilla silti muoto jo molekyyli-rakenteesta alkaen. Geometrisia kappaleita, palloja, kuutioita ja kartioita löytyy luonnosta (Kuva 2.). Ne eivät ehkä aina ole selkeästi esillä, mutta löytyvät kyllä etsimällä (Hopper 1986, 59–60).

Kuva 2. Orgaaniset luonnonmuodot kätkevät sisäänsä geometrisia kappaleita.

3.1 Muodon valinta

Teostani varten tarvitsin ensin muodon, jonka pohjalta lähteä toteuttamaan työtä. Lähtökohtana elementin valitsemiselle päätin tutustua omiin mieltymyksiini paremmin

ja lähteä etsimään sopivaa tuotetta hyvinkin läheltä. Tarkastelun pohjana toimi oma asuntoni.

Tilateokseen tulevan kappaleen muodon valinta lähti oman elinympäristön tarkastelemisesta. Valintaperiaatteena toimi tuotteen materiaali ja pakkauksen koko. Tarkastelin lähinnä keittiön ja kylpyhuoneen pakkausantia, sillä näissä tiloissa esiintyy luonnollisesti eniten erilaisten nesteiden ja kuivatuotteiden säilytykseen liittyviä pakkauksia.

Rajasin kappaleiden materiaalin muovisiin sillä perusteella, että muovi on yleinen valmistusmateriaali monille tuotteille ja pakkauksille. Se ei ehkä ole kaunein materiaali, mutta käyttötarkoitukseensa esimerkiksi nestepitoisten aineiden säilyttämiseen mitä parhain. Muovi myös eristää pakattavan materiaalin ulkomaailmalta ja suojaa näin tuotetta bakteereilta. Pakkauksen osa tuoteketjussa on lähes yhtä tärkeä kuin sen sisältämä tuote. Tästä nousikin ajatus esittää pakkaus kauniissa muodossa ja jättää se tällä tavoin muistoihimme.

Pakkauksen koko toimi eräänlaisena rajoitteena valinnalle. Kappaleen koko tulee valmistusprosessin aikana pienenemään entisestään kutistuessaan poltoissa. Tätä miettiessäni karsin pois pienimmät tuotteet. Ruoan säilytykseen tarkoitettujen pakkausten niukka muotojen variaatio karsi kyseiset pakkaukset pois omasta käyttötarkoituksestani. Pakkaukset eivät tarjonneet tarpeeksi mielenkiintoa herättäviä mielikuvia.

Lähes kaikki valintaprosessini läpi käyneet pakkaukset olivat symmetrisiä. (Kuvat 3, 4 ja 5 s.14) Tämä vahvistaakin käsitystä siitä, että ihmiset pitävät symmetriää yleensä esteettisesti miellyttävänä. Olen kuitenkin huomioinut, että pakkaukset muuttuvat nykypäivänä yhä nopeammin. Uusilla kiinnostavilla muodoilla haetaan huomiota ja epäsymmetrialla on yhä suurempi sija kosmetiikan maailmassa. Päädyin kuitenkin lopulta pakkaukseen, mikä miellytti omaa silmääni eniten. Kyseessä on L'Oréalin shampoopullo, L'Oréal Elvital-sarjan tuotteista.

Marttila-Ojanen kommentoi valitsemaani muotoa hienon pelkistetyksi ja yksinkertaiseksi, siinä ei ole mitään liikaa. Marttila-Ojasen mukaan kappaletta on helppo katsoa ja silmä lepää sen rauhallisessa olemuksessa (Liite 3). Juuri tällaista vaikutelmaa hain valitsemallani muodolla, joten vahvistusta omiin ajatuksiini pohjaten oli mukava kuulla.

Kuva 3. Vaihtoehtoja valukappaleen muodolle.

Kuva 4. Valittu muoto.

Kuva 5. Lisää vaihtoehtoja kappaleen muodolle.

3.2 Valitun muodon analysointi ja merkitys

L'Oréal -tuotesarjan pakkaus on täysin symmetrinen. Se on mitoiltaan 18,5 cm korkea ja leveimmältä kohdaltaan 7,5 cm leveä. Sivusuunnasta katsottuna pullo on kapea, leveydeltään vain noin 3 cm. Pullolla on edestäpäin katsottuna ihmismäinen profiili, hartiat ja kaula. Pullo on kuitenkin hyvin siro ja naismainen, sillä onhan tuote suunniteltu ja markkinoitu naisille. Aivan täysin feminiini pullo ei kuitenkaan ole. Pullon vartalosta puuttuu naisvartalolle ominainen uuma ja se tuo esiin tuotteen maskuliinisemmän puolen. Pakkauksen muoto ei kuitenkaan kaipaa lisää naisellisuutta. Pullo on jo mitoiltaan niin siro, ettei aiheuta ristiriitaa siitä, millaiselle tuotteelle pullo on alun perin suunniteltu.

Ostaessani tuotetta kiinnitän huomiota pakkauksen ulkomuotoon, väreihin ja tekstiin. Kokonaisuuden on oltava yhdenmukainen ja omaa silmää miellyttävä. Jos pakkaus jo itsessään osoittaa huonoa laatua suunnittelun puolesta, voi kuvitella tuotteenkin olevan jotenkin toisarvoista. Mielestäni pakkaus on tärkeä osa itse tuotetta. Olen jo pidempään ostanut L'Oréalin shampoota ja pullon muoto viehättää minua yhä. On mukava nähdä pullo toisenlaisessa ympäristössä nyt työskennellessäni opinnäytetyön parissa, poissa pullon normaalista ympäristöstä.

Valittu pakkaus sopii myös valitsemani aiheen toteutukseen, sillä muodon ollessa symmetrinen muottien valmistus on suhteellisen nopeaa. Myös epäsymmetriset pakkaukset pystytään yleensä valmistamaan kaksiosaisella muotilla, kyse ei siis ole pelkästään valmistuskustannuksiin liittyvästä asiasta.

3.3 Tekijänoikeudet taiteessa

Lähdin selvittämään tietoja tekijänoikeuksista, koska valitsemani kappaleen muoto ei ole oma suunnittelemani. Aloitin tiedustelut tekijänoikeudellisesta neuvonnasta Kuvasto Ry:n Mikko Raidolta. Raito kertoi, ettei ole olemassa mitään varsinaista lainsäädäntöä, joka yksiselitteisesti sallisi juuri tällaisen tavaramerkkien käytön ja että tapaukset ovat aina jossain määrin riippuvaisia tavaramerkin omistajasta. Tavaramerkin omistaja voi kokea käytön loukkaavana tai sitten ei. Lisäksi Raito viittasi taiteilija Jani Leinosta koskevaan Elovena- tapaukseen, jossa Elovena tavaramerkki koki Leinosen loukanneen teoksillaan tavaramerkkiä. Leinonen oli maalauksissaan yhdistänyt Elovenan ja pornografisen kuvan toisiinsa. Elovena-tavaramerkki vaati Leinosta poistamaan teokset näyttelystä (Liite 7).

Kuullakseni Leinosen itsensä suhtautumisen asiaan lähetin hänelle sähköpostia kyselläkseni asiasta. En odottanut vastausta, mutta sellaisen kuitenkin sain. Leinonen kertoo joutuneensa kohtaamaan muutamia tekijänoikeudellisia asioita työssään, mutta ei mihinkään niin pahaan, ettei se olisi tuonut jotain lisäarvoa hänen teoksilleen. Leinonen ei usko, että tulen kohtaamaan ongelmia työni kanssa, jos teos on selvästi taidetta (Liite 8).

Raito suositteli ottamaan yhteyttä tavaramerkin omistajaan ja näin teinkin. Lähetin sähköpostia L'Oréalin kuluttajaneuvontaan, mutta vastausta en ole saanut. L'Oréalin internetsivuilta löytyvät kyllä tekijänoikeudet, mutta siellä ei mainita pakkauksen käyttöön liittyvistä asioista.

4 Tila

4.1 Tilan merkitys teokselle

Melkein tyhjässä, puhtaan modernissa tilassa yksikin esillä oleva esine korostuu, mutta toimiakseen sen on oltava yksinkertainen väritykseltään, muodoltaan ja tyyliltään. (Jokela 2005, 65)

Yhteistyökumppanini Marttila-Ojasen kanssa keskustellessani tilasta, hän totesi, että oikeastaan teoksen voi saada toimimaan melkein missä tahansa tilassa. Kysymys on tällöin tilan muuttamisesta sopivampaan muotoon teosta ajatellen. Tämä tarkoittaisi tavaran karsimista, värimaailman vaihtamista, sekä tietynlaista budjettia tilaa muutettaessa sopivammaksi. Koska omassa työssäni ei ole mahdollisuutta ryhtyä tällaiseen operaatioon, on valittava paras mahdollinen tila (Liite 3).

Tila muuttaa teosta. Tilan värit, valo ja pintamateriaalit voivat toimia joko tukea antavana tai teosta syövnä elementtinä. Teoksen tarkoitus voi myös olla peittää epämieluisaa kohtaa esimerkiksi seinällä. Tällöin tulee miettiä, parantaisiko teoksen vaikutelma tilaa ja toimiko teos parhaalla mahdollisella tavalla. Vai veikö jo valmiiksi epämieluisa tila tai paikka huomion teokselta? (Bivar-Segurado 2009, 42)

4.2 Kappaleiden sijoittelusta tilassa

Suunniteltaessa teoksen mahdollista sijoitus- tai kuvauspaikkaa, tulee ottaa huomioon tilan käyttötarkoitus ja käyttäjät. Esimerkiksi onko tila lasten käytössä. Tällöin tulee huomioida teoksen sijoituspaikka, mahdollinen kiinnittäminen, sekä utelioiden pienten käsien turvallisuus. Jos teos sisältää teräviä osia, niiden ei missään nimessä tule olla kosketusetäisyydellä. Omassa työssäni tätä ongelmaa ei ole, sillä teoksen osat ovat hyvin pehmeän mallisia. Ongelmaksi tällaisessa tilanteessa kuitenkin tulisi se, että teos on suunniteltu lattiapinnalle tai matalalle alustalle sijoitettavaksi. Tällöin kosketukselta ei voisi välttyä ja osat olisi kiinnitettävä alustaansa.

Teoksen ulkoasu tulee olemaan valkoisen värinsä ja yksinkertaisen muotonsa takia hyvin eleetön. Teoksen sijoituspaikaksi sopisi mielestäni hyvin yksinkertainen tila. Tällöin teos puhuttelisi näkijäänsä antamatta vilkkaan ympäristön häiritä. Katsoja pystyisi keskittymään kokonaisuuteen, teokseen ja tilaan. Hiljainen ympäristö antaisi työn olla tarvittaessa herkkä, mutta myös viestiä vahvuutta olemassaolollaan. Tila

antaisi teokselle vallan ja oikeuden puhua. Oma teokseni on tarkoitus sijoittaa lattialle suuren kokonsa vuoksi.

4.3 Osien lukumäärä ja teoksen koko

Teoksen koko määräytyy osaksi sen mukaan, millaiseen muotoon kappaleet tullaan asettamaan. Tiheään asetellut kappaleet vievät vähemmän pinta-alaa, kuin kauemmas toisistaan asetellut osat.

Valmistin 200 kappaletta valettuja pulloja teostani varten. 200 pullolla pystyy varioimaan erilaisia asettelumuotoja säilyttäen silti kappaleiden lukumäärän korkeana. Erilaisia muodostelmia suunnitellessani jouduin laskemaan pullojen määriä tarkasti, että tietynlaiseen muodostelmaan sai aseteltua mahdollisimman monta 200 pullosta. Hyvänä esimerkkinä tästä toimii kuva 7, (sivu 20) jossa osien lukumäärä vähenee aina tietyllä määrällä toiseen suuntaan mentäessä. Tasan 200 pullon saaminen muuhun kuin suorakaiteen muotoiseen asetelmaan osoittaa haasteita suunnittelussa.

4.4 Pintojen muodostaminen teoksen osia käyttäen

Erilaisilla sommitteluilla voi muodostaa erilaisia pintakuvioita ja pintoja teokseen. Toimiiko oma teos tiheänä pintana vai vaativatko osat ilmaa väliin? Kuten kuvat 27.–38. (s.37–44) kertovat, teoksen osilla pystyy muodostamaan ennemminkin erilaisia kuvioita, kuin pintoja. Pinta muodostuu lähinnä erilaisten välimatkojen muodostamasta kuviosta. Tiheämmin ja harvempaan asetellut kappaleet muodostavat erilaisia vaikutelmia, mutta varsinainen pinta on suhteellisen samankaltaista. Jos teoksessa olisi mukana kaksi erilaista kappaletta, olisi pinnan muodostus helpompaa. Tässä työssä oli kuitenkin tarkoitus katsoa, millainen vaikutus samanlaisten kappaleiden muodostamalla kokonaisuudella on.

Kappaleilla saisi aikaan hienoja varjoleikkejä. Eritavoin asetellut kappaleet siivilöivät väleistään valoa antaen erilaisen vaikutelman. Myös väreillä voisi vaihtaa teoksen ilmettä erilaiseen suuntaan. Värjätty massa voisikin olla seuraava kokeilun kohde, jos jatkaisin teoksen työstämistä. Värjätty massa voisi olla myös seuraavan, täysin erilaisen teoksen yksi lähtökohta.

5 Suunnittelu

Yksinkertainen on parempi kuin monimutkainen.
Järjestys on parempi kuin sekasorto.
Hiljainen on parempi kuin meluisa.
Vähäeleinen on parempi kuin jännittävä.
Pieni on parempi kuin suuri.
Kevyt on parempi kuin painava.
Yksivärinen on parempi kuin kirjava.
Harmonia on parempi kuin ristiriita.
Tasapainoinen on parempi kuin korostettu.
Jatkuvuus on parempi kuin vaihtuvuus.
Itsestään selvä on parempi kuin etsimällä etsitty.
Niukkuus on parempi kuin runsaus.
Puolueeton on parempi kuin hyökkäävä.
Vähän elementtejä on parempi kuin monta.
Järjestelmä on parempi kuin erilliset elementit.
(Muotoilija Dieter Rams, Kettunen 2000, 18)

Muotoilija Dieter Ramsin oman tyylinsä kiteytys kertoo hyvin myös omat mietteeni lähtiessäni suunnittelemaan tätä tilateosta. Teosta valmistaessani mietin teoksen värimaailman ja muotokielen kautta omia mieltymyksiäni. On tärkeää, että teos on näköiseni ja antaa tietynlaista kuvaa itsestäni. Vaaleus ja yksinkertaisuus eivät estä leikittelyä. Toivon teoksestani välittyvän myös tietynlaista huumoria valitsemani kappaleen avulla. Yhdellä kappaleella viestiminen suuremman ryhmän kautta antaa teokselle voimaa ja mielenkiintoa. Ryhmä on osaltaan turva jokaiselle kappaleelle ja sen osat tukevat toisiaan.

Alkaessani suunnitella tilateokseni sommittelua, tutustuin muutaman taiteilijan tapoihin sommitella ja sijoittaa teoksiaan erilaisiin tiloihin. Yksi näistä taiteilijoista oli entinen opettajani kuvanveistäjä Tiina Laasonen. Lähestyin Laasosta sähköpostilla kyselläkseni hänen suhtautumisestaan tilaan ja sen merkitykseen teokselle. Niukkasnainen vastaus kertoi samoja aatteita, mitä itselläniikin oli teoksesta ja tilasta ollut. Olin Laasonen, sekä yhteistyökumppanini Marttila-Ojasen kanssa samoilla linjoilla siitä, että tila voi muuttaa teosta paljonkin. Laasonen mukaan teos on aina erilainen eri näyttelytiloissa.

Vapaan tilateoksen Laasonen tekee aina teoksen ehdoilla. Hän myöntää suunnitteluprosessin olevan vaikeampaa tiettyyn tilaan toteutettuna, mutta valmistaa teoksia silti myös tilan ja ympäristön ehdoilla.

Oman tekemiseni aikana kasvaneen pullojoukkion kappalemäärän vuoksi minua kiinnosti Laasonen työskentely teoksen Naisen osa- Paikka! kanssa. (Kuva 6. s.19)

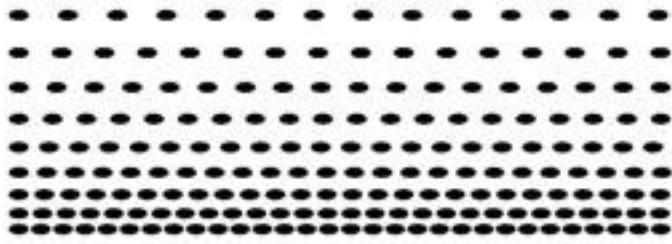
Tiedustelin kenkäparien alkuperäistä ja lopullista määrää, sillä halusin tietää, miten paljon teos muuttui tekemisen myötä. Vastaukseksi sain lauseen; *Tekeminen oli prosessi, lopputulos korkeamman käsissä.* (Liite 9) Kuten omakin työni, se muuttui matkalla. Se kasvoi kuin lumipallo, sadasta pullosta kahteensataan.

Kuva 6. Tiina Laasonen; Naisen osa- Paikka! 2004, keramiikka. 120 paria koon 40 korkokenkiä.

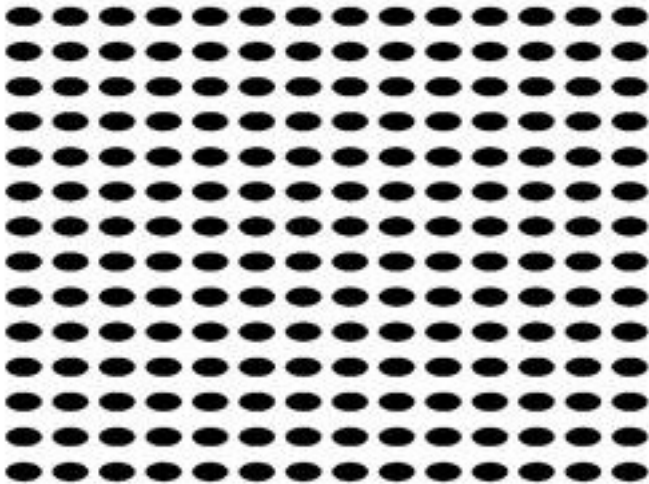
5.1 Sommitteluluonnokset kappaleiden muodostelmista

Suunnittelin Rhinoceros -ohjelmaa apuna käyttäen erilaisia variaatioita siitä, millaisia muodostelmia valukappaleilla voisi muodostaa. Rhinoceros toimi hyvänä apuvälineenä ja helpotti piirtämistä, kun piirrettäviä kappaleita on suuri määrä. Luonnoksista tuli myös siistimmät ja ammattimaisemmat, kun ne on tehty koneella, eikä käsin piirtäen. Kappaleet on tarkoitus sijoittaa lattiapinnalle, eli luonnoksissa tarkastelen asetelmia ylhäältäpäin. Luonnoksissa olen kokeillut erilaisia vaihtoehtoja sille, miten päin pullot seisovat riveissään ja millaisia muotoja ryhmät voisivat muodostaa. Luonnosten tarkoituksena on auttaa hahmottamaan mahdollisuudet alettaessa sommitella varsinaisia kappaleita ryhmiksi kuvausta varten. Luonnoksetkaan eivät kerro kaikkea, sillä sommitelman toimivuus selviää vasta oikeita kappaleita käsiteltäessä. Se, toimii paperilla hyväksi havaittu muoto luonnossa, ei ole ollenkaan varmaa.

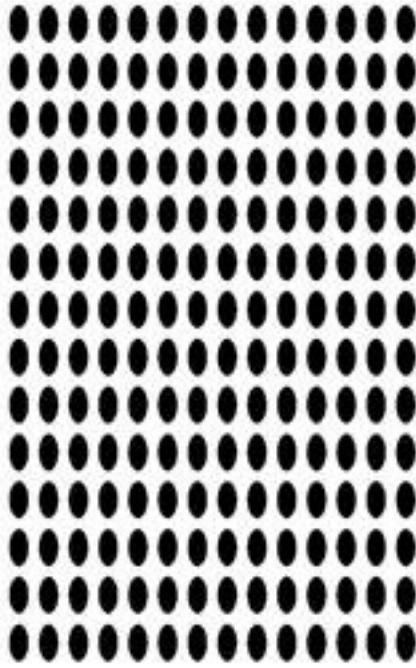
Kuva 7. 198 valukappaletta sommitelmassa ylhäältä päin katsottuna.

Ensimmäinen luonnos (Kuva 7.) muodostaa ylhäältäpäin katsottuna kineettisiä kuvioita. Kuviossa pullojen määrä vähenee kahdella joka rivissä, kuvassa ylöspäin mentäessä. Reunojen ollessa tasaiset, kuvio muodostuu suorakulmion sisälle. Muoto toimii paperilla mielenkiintoisena ja katse hakeutuu kuvassa joka puolelle.

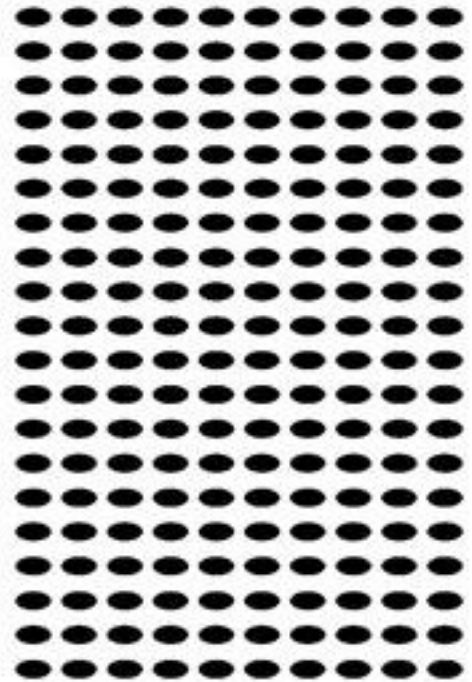

Kuva 8. 196 valukappaletta sommitelmassa ylhäältäpäin katsottuna.

Toisessa luonnoksessa (kuva 8.) olen käyttänyt rauhallisempaa kokonaismuotoa. Tiheään asetellut pulloet eivät ehkä toimi luonnossa teoksena, mutta ne saattavat muodostaa hienon pinnan, kuten kuvissa 9. ja 10 (s.21).

Kuva 9. 196 valukappaletta sommitelmassa ylhäältäpäin katsottuna.

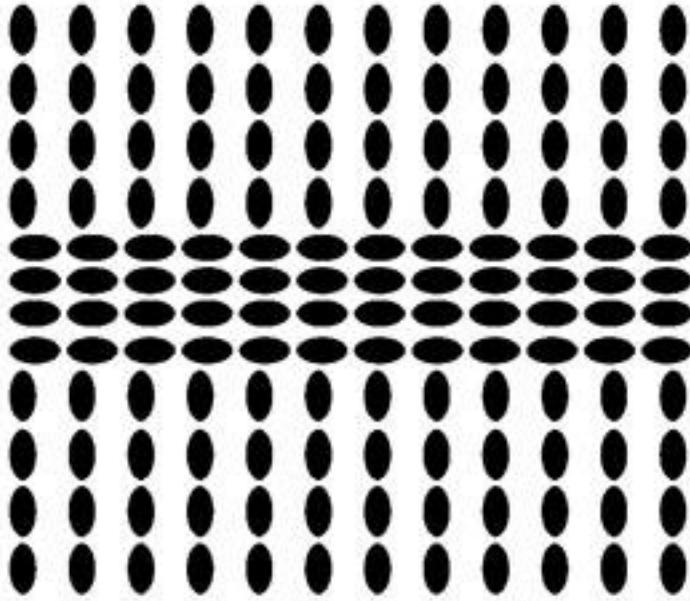

Kuva 10. 200 valukappaletta sommitelmassa ylhäältäpäin katsottuna.

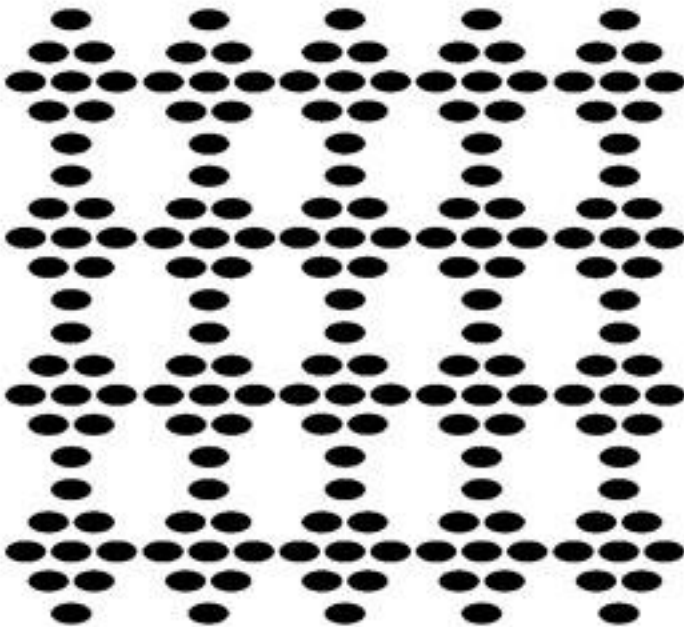
Kuvissa 8 (s.20), 9 ja 10 olen leikitellyt suorakaiteen muodon sisällä vaihtamalla pullojen suuntaa ja pullorivistöjen lukumäärää. Teoksen kokonaiskoko muuttuu pulloja käännettäessä ja etunäkymä vaihtuu. Kuva 9. johdattaa katseen läpi pullojen muodostamien rivien, kun taas kuvan 10. sommitelma pysäyttää tulijan. Sommitelman riveissä seisovat pullot tuntuvat jopa sotilaallisilta seisoessaan rinnakkain.

Kuva 11. (s.22) tuntuu kuvan muodossa litistävän joukon pulloja keskelleen pakottaen osan kappaleista tiiviimmäksi ryhmäksi. Katkaisemalla rivistöt keskeltä haen mielenkiintoa katsojalle. Haluan nähdä, onko itse teoksella sama voima kuin kuvalla, toimiiko ajatus myös konkreettisella tasolla.

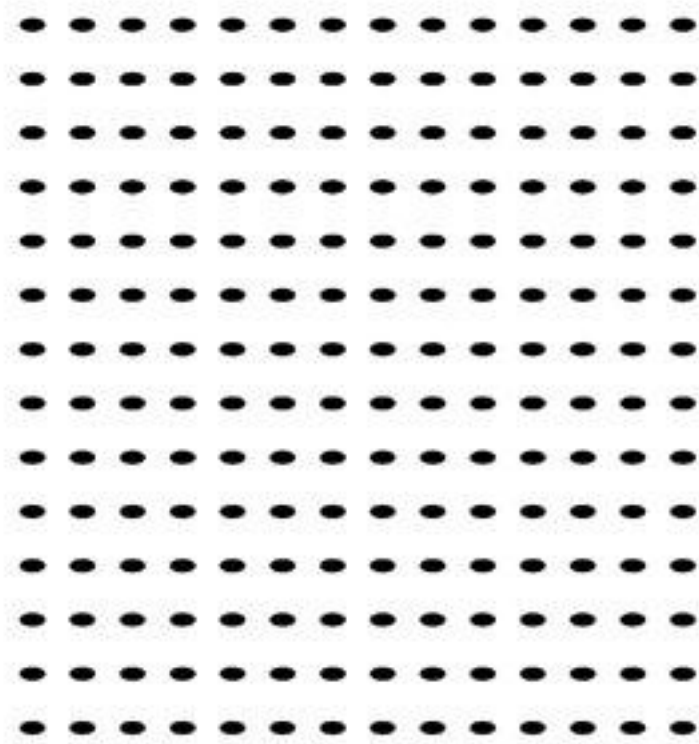
Kuvassa 12. (s.22) tapahtuu ehkä liikaakin. Ajatuksena on, että pullojen vaalea väri voisi rauhoittaa monenkinlaisen ryhmittelyn. Tässä saattaa silti tapahtua liikaa.

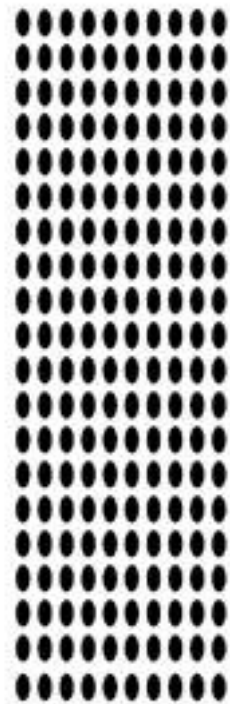
Kuva 11. 144 valukappaletta.

Kuva 12. 180 valukappaletta sommitelmassa ylhäältäpäin katsottuna.

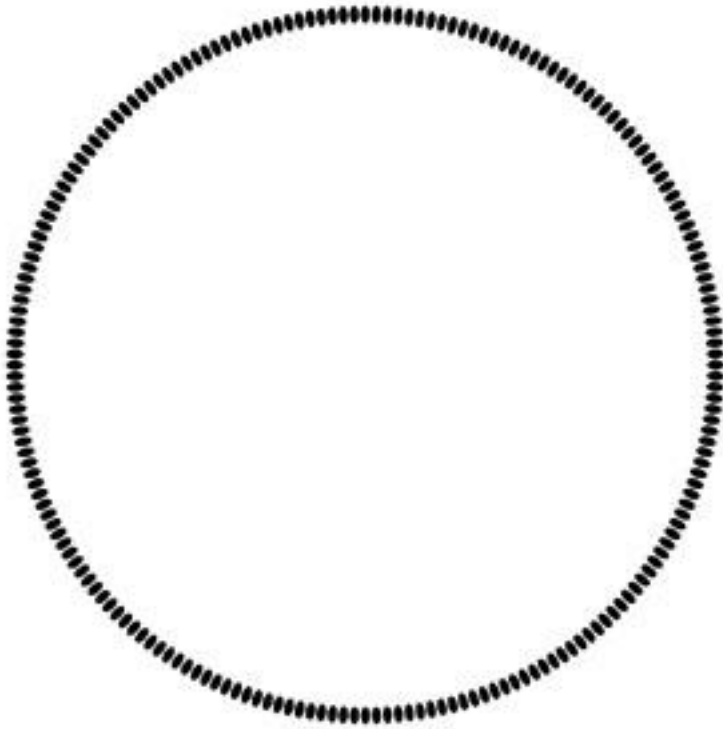

Kuva 13. 196 valukappaletta sommitelmassa ylhäältäpäin katsottuna.

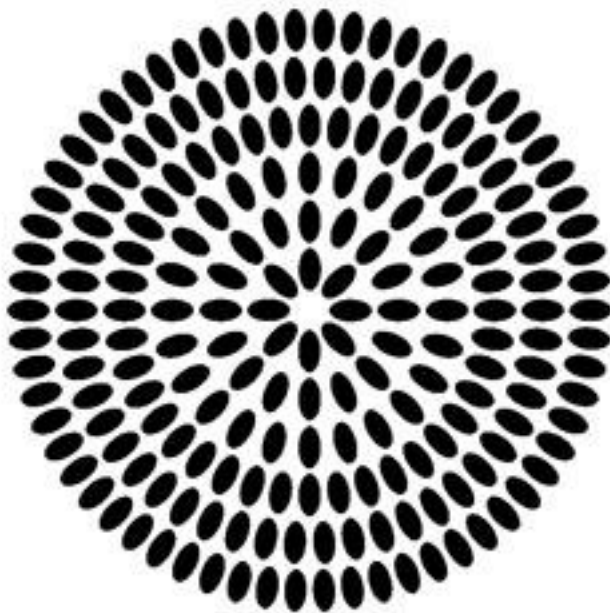

Kuva 14. 200 valukappaletta.

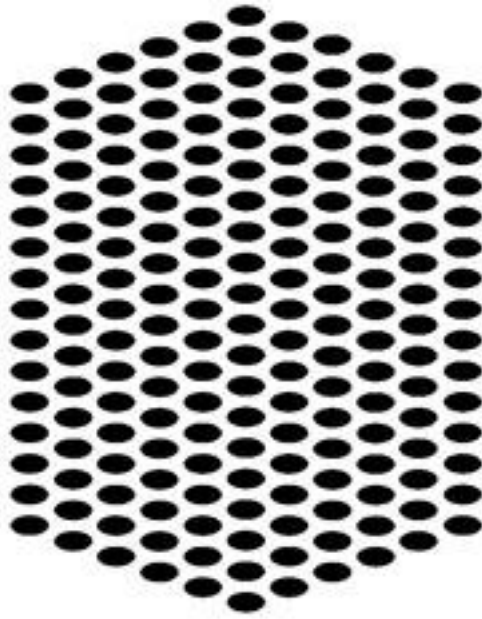
Ennen varsinaisten sommitelmien kokoamista on mielikuvani parhaiten toimivasta ryhmästä kuvan 13. kaltainen. Harvaan aseteltuna teos vie paljon tilaa, mutta on myös näyttävämpi. Kuvan 14. ryhmittely kävisi hyvin pitkän malliseen tilaan. Se näyttää ryhdikkäältä ja järjestelmälliseltä, mutta saattaa olla myös liian tiheään aseteltu. Kappaleiden muoto saattaa jäädä toissijaiseksi.

Kuva 15. 200 valukappaletta sommitelmassa ylhäältäpäin.

Kuva 16. 200 valukappaletta sommitelmassa ylhäältäpäin.

Kuva 17. 190 valukappaletta sommitelmassa
ylhäältäpäin katsottuna.

Ympyrän muotoon koottu teos (Kuva 15, s.24) vaatii paljon tilaa ympärilleen. Teoksen keskelle jää myös paljon tyhjää tilaa. Se muodostaa suljetun alueen, kuin aitauksen, jonka sisälle kukaan ei pääse. Kuvan 16 (s. 24) ympyränmuotoon kootut renkaat muodostavat ainakin ylhäältäpäin katsottuna mielenkiintoisen kuvion, jota katse seuraa. Vaikka kuvio on tavallaan umpinainen, se ei tunnu ahdistavalta. Kuvan 17. joukko näyttäisi olevan menossa eteen tai taaksepäin. Katsoja saattaa odottaa liikettä.

Lähetin luonnokset yhteistyökumppanilleni Anne Marttila-Ojaselle. Pyysin häneltä kommentteja ja näkemyksiä suunnittelemistani muodostelmista. Pyysin Marttila-Ojasta myös valitsemaan joukosta omat suosikkinsa ja mallit, jotka häntä vähiten miellyttivät. Marttila-Ojasen suosikkimuodostelma olivat kuvat 15 ja 16 (s. 24) ympyrän muotoon sommitellut kappaleet (Liite 4).

Marttila-Ojanen kommentoi kappaleiden välimatkoja toisistaan sopivan olisiksi, mutta totesi tilan ja katselukorkeuden muuttavan vaikutelmaa varsinaisessa teoksessa. Myös valaistuksella voi muuttaa varsinaisen työn tunnelmaa, eikä sitä voi vielä nähdä tällaisista kuvista. Tästä olen Marttila-Ojasen kanssa samaa mieltä.

5.2 Värin valinta ja sen merkitys teokselle

Värimaailmaa työlleni valitessani olen ottanut huomioon työni koon, sekä katsojalle annettavan vaikutelman. Haluan antaa katsojalle tilaa mielikuvitukselle ja mahdollisuuden tunnistaa työssä käytetyn tuotteen. Myös teoksen tuominen erilaisiin tiloihin antaa vaalealla värityksellään mahdollisuuden sekä tilalle että teokselle. Neutraali värimaailma tukee tätä ajatusta.

Olen valinnut teokseni väriksi valkoisen. Valkoinen symboloi rauhaa, puhtautta ja viattomuutta (Jokela 2005, 23). Koska teos koostuu monesta pienemmästä osasta, tuo valkoinen väri siihen haluamaani rauhaa. Teoksen valkoinen väritys tukee myös ajatusta sovittoa sitä erilaisiin tiloihin. Vaaleassa tilassa teos on rauhallinen, se luo harmoniaa ja rauhoittaa tilaa. Teoksen voi viedä myös värikkääseen tilaan, jossa se erottuu hyvin vaalean värinsä ansiosta.

6 Teoksen toteutus

Oli alusta asti selvää, että tulen toteuttamaan teoksen valamalla. Toisena vaihtoehtona olisi ollut puristemuottien teko, mutta hylkäsin vaihtoehdon nopeasti. Puristemuotteja käytettäessä muottipuoliskoihin olisi kaulittu sopivan kokoinen savilevy, joka olisi paineltu muottiin. Muottipuoliskot olisi lopuksi painettu yhteen ja annettu kuivahtaa sen verran, että puolikkaat ehtivät tarttua yhteen. Tekotapa olisi mahdollisesti vaatinut hieman paksumpaa seinämän vahvuutta ja se olisi lisännyt painoa jokaiselle kappaleelle. Myös viimeistelyä olisi ollut enemmän. Valamalla kappaleen sai nopeasti valmiiksi, eikä viimeistelyyn kulunut turhan paljon aikaa. Tekemisen aikana pysyin hyvin aikataulussa, jonka olin itselleni laatinut (Liite 1).

6.1 Valusaven valinta

Massaksi valitsin Posio 3, valusaven (Liite 2). Valintani perustui aiempiin kokemuksiin kyseisestä massasta. Olin valanut kyseisellä massalla ennenkin ja todennut sen hyväksi omiin tarkoituksiini. Alun perin olen saanut massan ohjeen luokkakaveriltani 2010. Posio 3, toiselta nimeltään Maijan massa on lähtöisin Maija Vepsäläiseltä, joka on toiminut opettajana Kuopion Muotoiluakatemiassa.

Massa pitää hyvin muotonsa, eikä väännä poltoissa. Testasin valamieni kappaleiden muuttumista polton aikana polttamalla ensin kappaleen raakapoltoissa ja sitten lasituspoltoissa 1250 asteessa. Toisen kappaleen poltin suoraan kertapoltoilla samaan 1250 °C:een. Kappaleet olivat polton jälkeen suunnilleen samankokoiset. Kertapolton läpi käynyt kappale oli noin kaksi millimetriä korkeampi, kuin raaka- ja lasituspoltoissa ollut kappale. Polttovääntymiä, jotka olisivat haitanneet työn ulkonäköä, ei juuri tullut kummassakaan poltoissa.

Massan väri on vaalea, joten myös valusaven väritys tukee hakemaani värimaailmaa työssäni. Väri ei ole vitivalkoinen, vaan pehmeä luonnonvalkoinen. Mielestäni se sopii työni väriksi, sillä väri antaa pehmeämmän vaikutelman työstäni, kuin vitivalkoinen olisi antanut.

6.2 Mallit ja muottien valmistus

Käytin mallineina muovista L'Oréalin shampoopulloa, joten malleja ei tarvinnut erikseen valmistaa. Käytössäni oli kuusi muovista pulloa, kolme jo valmiiksi käyttämäni tyhjää pulloa, yksi luokkatoverilta saatu ja kaksi täyttä pulloa. Täydet pullot ostin varta vasten tähän tarkoitukseen.

Muottien valmistuksessa tuli ottaa huomioon valettavien kappaleiden suuri määrä. Muotteja tuli valmistaa monta, jotta valettavien kappaleiden lukumäärä tulisi nopeammin täyteen. Tarkoitus oli aluksi tehdä kymmenen muottia, joista jokaisesta tulisi yksi valmis valukappale. Ennen muottien valmistusta testasin tulevan muotin kokoa pöydällä asettelemalla rajoittimet mallin ympärille. Mallin ollessa suhteellisen pieni, rupesin miettimään muoteista saatavien valukappaleiden määrää uudelleen. Oli paljon järkevämpää sijoittaa yhteen muottiin kaksi valukappaletta, tämä nopeuttaisi työn kulkua huomattavasti. Valitsinkin muottien lukumääräksi yhdeksän, joista kustakin sai kerrallaan kaksi valuesinettä: yhteensä 18 kappaletta jokaisella valukerralla.

Muotteja valmistaessani asettelin pöytäpinnalle kaksi pulloa saven avulla samalle korkeudelle niin, että kappaleiden keskiviivat olivat samoissa kohdissa. Keskiviivan määrittämiseen käytin apuvälinettä, jolla pääsi kiertämään kappaleet pöydällä ja piirtämään keskiviivat oikeille korkeuksille. Keskiviivan määrittämisessä auttoi se, että pullo on symmetrinen ja siihen on valmistusprosessin aikana jäänyt näkyviin himmeä keskiviiva.

Valitsin kaksiosaisen muotin, sillä se sopi tarkoitukseeni hyvin. (Kuva 19, s.29) Muotteja piti valmistaa monta ja päädyin tekemään kaikkiin valuaukon savesta. Valuaukkoja tarvittiin aina yhteen muottiin kaksi ja ne pystyi muovaamaan pullojen pohjien muotoa apuna käyttäen hyvin savesta. Valuaukon koossa tuli ottaa huomioon myös valuvaihe. Tarpeeksi korkea valukanava ei tarvitse uudelleentäyttöä muotin muodostaessa seinämää valun aikana. Tämä helpottaa valajan työtä, sillä muotti tulee yhdellä kaatokerralla täyteen.

Valmistin kerralla kolmea muottia yhtä aikaa. Tällöin pystyin valmistamaan suuremman määrän kipsiä kerralla ja muottien teko eteni sujuvasti monen kappaleen valmistuessa samanaikaisesti. (Kuva 18, s.29)

Kuva 18. Muottien valmistus.

6.3 Kappaleiden valaminen

Kuva 19. Kaksiosainen valumuotti.

Valu tapahtui avovaluna. Avovalussa seinämä muodostuu valaessa vapaasti muotin sisäpuolelta, tällöin seinämä myötäilee ulkoseinän muotoja valukappaleessa. (Jylhä-Vuorio 2003, 73) Avovalussa muotti kaadetaan täyteen ja seinämän annetaan muodostua valukappaleen vaatiman ajan verran. Valuaika testataan ensin valamalla kappaleita eripituisia aikoja. Halkaisemalla tuoreen valukappaleen pystyy seinämän

vahvuuden näkemään. Mittaamalla seinän paksuuden voi selvittää itselleen sopivan valuajan.

Omaksi valuajakseni määräytyi koevalujen jälkeen 11 minuuttia. Seinämän vahvuus 11 minuutin valuajalla oli noin 0,4 cm. Koska kyseessä ei ole käyttöesine ja valun paksuus jää piiloon pullon ollessa pystyasennossa, ei seinämän vahvuudella ole ulkonäöllistä merkitystä. Valukappaleen seinämänvahvuus on paksuhko ja läpikuultamaton, että tuote kestäisi paremmin käsittelyä. Raakakäsittely ja kuljetukset helpottuvat, kun kappaleet ovat paremmin käsittelyä kestäviä.

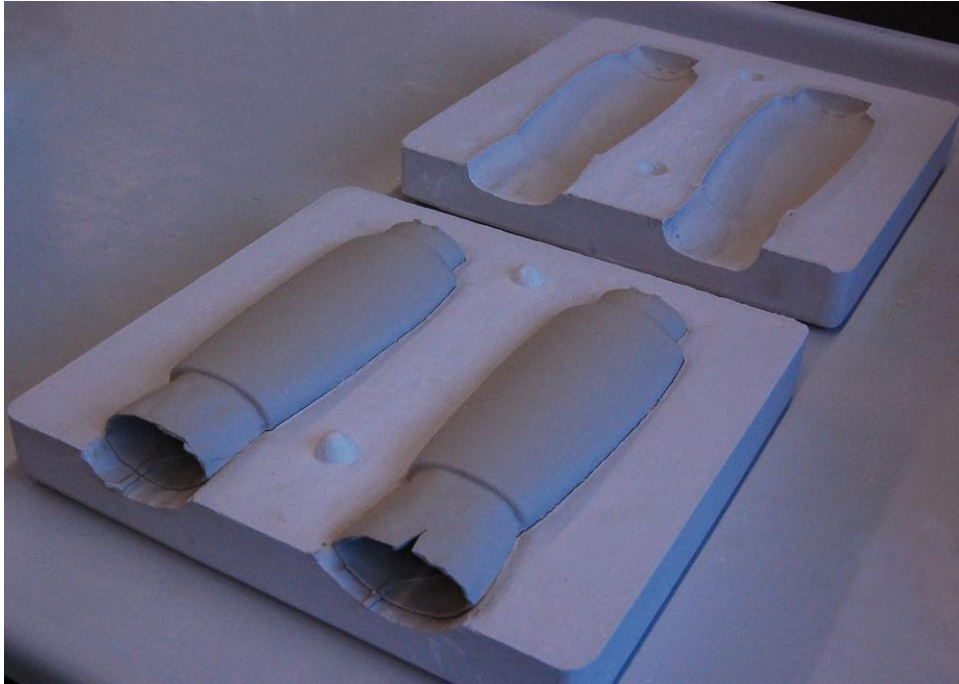
Yhdeksän muotin valulinjasto teki valamisesta mukavaa ja helppoa. (Kuvat 20. ja 21.) Muottien tyhjentämisen takia valoin kolme muottia kerrallaan, että muotin tyhjäksi valuttamiselle oli tarpeeksi aikaa ja tilaa. Massan annoin valua takaisin massasaaviin ja sen päälle sai kerralla mahtumaan vain kolme muottia puukapulaa apuna käyttäen. Valun jälkeen muottien piti antaa kuivahtaa noin tunti, että valukappaleet sai turvallisesti poistettua muoteista. (Kuva 22 s.31)

Kuva 20. Valu meneillään.

Kuva 21. Valulinjasto.

Kuva 22. Valukappaleiden poisto muoteista.

Muotista poistettu valukappale viimeisteltiin veitsellä. Valuaukon muodostama ylimääräinen osa leikattiin pois ja pohja viimeisteltiin suoraksi. Muotin jättämät pienet epätasaisuudet sai helposti viimeistelyä kirurgin veitsellä ja kappaleita oli hyvä käsitellä viimeistelyvaiheessa. Muotit valoivat hyvin ja viimeisteltävää oli melko vähän. (Kuva 23, s.32)

Valujen aikana huomasin koko ajan kehitystä viimeistelyssä. Mitä enemmän kappaleita tuli valmiiksi, sitä helpompi oli tarttua seuraavaan. Tekeminen opetti mitkä liikkeet olivat työn edetessä parhaat, miten päin kappaletta kannatti käsitellä. Huomasin myös, että vaikka koko kappaleen pyyhki sienellä, etikettien rajatkin jäivät silti hyvin näkyviin. Tavoitteena oli saada pienetkin yksityiskohdat toistumaan muottien avulla, että pullo olisi mahdollisimman aidon näköinen ja mahdollisesti tunnistettavissa. Pelko siitä, että yksityiskohdat pyyhkiytyisivät pois viimeisteltäessä, olikin melko turha. Kappale opetti minua olemaan rennompi.

Haittapuolena valamisessa oli ainoastaan muotin paino. Tuomalla valusavisaavin tarpeeksi lähelle kaatotilanteissa ja esivalmistelemalla työvaiheet, pystyi vaikuttamaan työn sujuvuuteen. Painavaa muottia ei tarvinnut nostaa kauas ja työ helpottui.

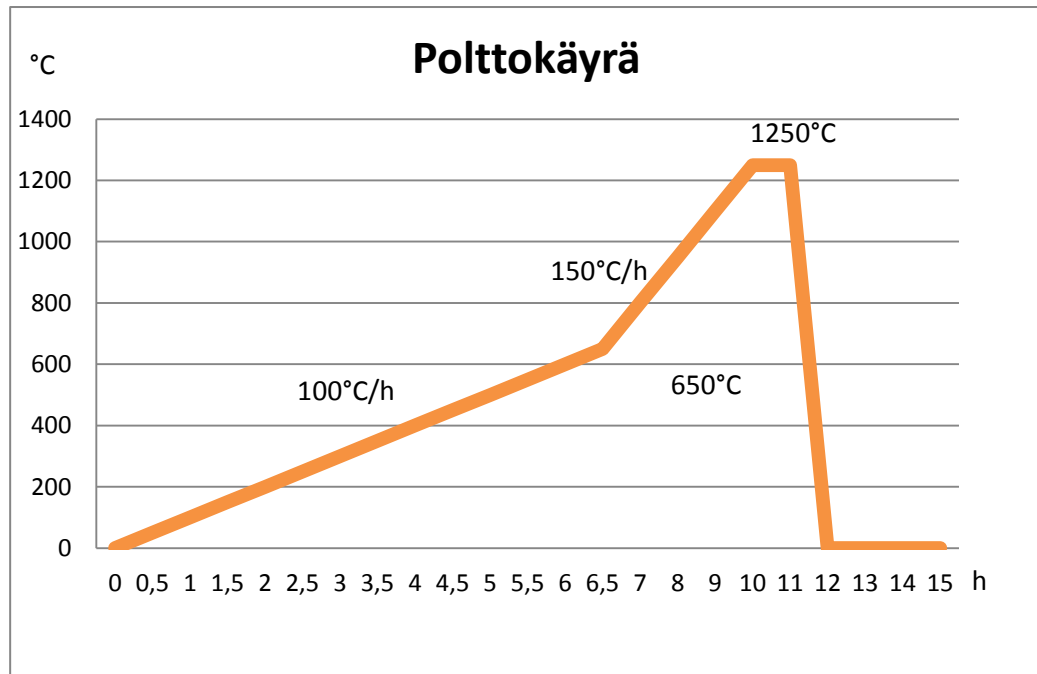
Kuva 23. Viimeistelyä kirurginveitsellä.

6.4 Poltot

Massaa valitessani tiesin jo ennestään tehtyjen kokeiden perusteella, että massan kutistuma on noin 11 % poltettaessa 1250 °C:een. Kutistuman selvittämiseen tarvitaan jo kaikki poltot läpikäynyt, valmis kappale, sekä raaka valukappale. Molemmat kappaleet tulee mitata huolellisesti, että tulos on luotettava. Mittaustulosten erotuksesta on laskettavissa tapahtunut kutistuma prosentteina. Lopullisen polttokäyrän valitsin aluksi tekemieni kokeiden perusteella. Päätin siis polttaa kappaleet kertapoltolla, kahden polton sijaan. Kertapoltolla tarkoitetaan kappaleiden polttamista lopulliseen astemäärään kerralla (Jylhä-Vuorio 2003, 196). Omiin kappaleisiini ei tullut lasitetta, mutta polttotapa oli silti hyödyllisempi. Yksi polttokerta on myös kustannustehokkaampi.

Käyttämäni uuniin mahtui latomaan kolme päällekkäistä kerrosta valukappaleita. Uuniohjelma, jolla kappaleeni poltin näkyy kuviosta 24 (s.33). Ohjelma aloittaa nousun 100 astetta tunnissa aina 650 asteeseen saakka; tämä kestää kuusi ja puoli

tuntia. Kun uuni on saavuttanut lämpötilan 650 °C, alkaa lämpö nousta hieman nopeammin, eli 150 °C tunnissa. Tämä jatkuu aina tavoitelämpötilaan 1250 °C:een saakka. Huipun saavutettuaan uuni haudutti vielä kymmenen minuuttia tavoitelämpötilassa. Ohjelman päätyttyä uuni alkaa hiljalleen jäähdyttää itseään. Uunin avasin vasta noin sadassa asteessa.

Kuvio 24. Polttokäyrä.

7 Teoksen kokoaminen

7.1 Tilat joissa teos kuvattiin ja tilojen valinta

Sisätilat valitsin teoksen kuvauspaikaksi ja mahdolliseksi sijoituspaikaksi siksi, että kappaleet saattaisivat ulkokäytössä vaurioitua. Kappaleita ei ole pinnoitettu esimerkiksi lasitteella, joten pinta on huokoisempi ja keräisi likaa ja värjäytyymiä hyvinkin helposti. Kappaleet ovat myös kovin kevyitä yksittäin, ulos sijoitettaessa tulisi miettiä niiden kiinnitystä alustaan. Tällöin tuuli ei pystyisi niitä kaatamaan, mutta toki muu vahingonteko olisi mahdollista. Ulkotilan valinta kuvauspaikaksi olisi kyllä mahdollinen vaihtoehto, mutta ei hyvä loppusijoituspaikka.

Lähdin etsimään teoksen kuvauspaikaksi mahdollisimman avaraa ja valoisaa paikkaa. Minua kiehoi myös hieman rosainen pinta ja vanha ympäristö, uuden ja vanhan yhdistäminen työni ja tilan kautta. Toisenlaisena kuvauskohteena mietin pientä tilaa, kuten hissiä tai wc-tiloja. Minua kutkutti ajatus, että koko tilan lattian saisi täytettyä teoksen osia käyttäen. Ensimmäisen ajatuksen oman asuintaloni hissinnä käytöstä kuvauskohteena hylkäsin melko pian. Ongelmaksi olisi tullut ahdas kokoamistila mahdollisesti talon kellariin ajatussa hississä. Mietin kellarikerrosta sen takia, että en olisi ollut ihmisten tiellä kootessani teosta. Kokoaminen olisi kestänyt kuitenkin liian kauan, enkä olisi voinut pitää hissiä varattuna niin kauaa. Harkitsin kokoamisajankohdaksi myös yötä tai myöhäistä iltaa, mutta mahdollinen syntyvä meteli sai minut muuttamaan mieltäni. Työn kaatuessa olisi syntynyt kova kilinä.

Miettiessäni pientä tilaa, tuli mieleeni koulumme keramiikkapuolella, yläkerran pukuhuoneessa sijaitseva suihkutila. Suihkutila on ollut vähäisellä käytöllä, eikä sinne koottu työ aiheuttaisi ongelmaa. Suihkutilan seinät ja lattia on laatoitettu punaisella mosaiikilla. (Kuva 25, s.35) Työni ollessa vaalean värinen, ajattelin sen erottuvan hyvin punaisesta taustasta.

Lähdin kokoamaan teosta suihkutilaan perimmäisestä nurkasta. Kappaleet oli helppo asetella riveihin käyttäen apuna laattojen ja saumojen rivejä. Ongelmia kuitenkin aiheuttivat lattiassa olevat kaadot, jotka viettivät lattiakaivoa kohti. Myös hieman epätasaisesti ladottu mosaiikki kumpuili hallitsemattomasti koko lattian alueella. Kappaleiden asettelu vaati kärsivällisyyttä ja kokeilemista. Kärsivällisyyttä koetteli myös yhdestä heilahtaneesta kappaleesta liikkeelle lähtenyt dominoefekti, joka kaatoi kaksi kolmasosaa kappaleista. Massa kesti onneksi hyvin kolinalla tapahtuneen kaatumisen, eikä vahinkoja syntynyt.

Pieni suihkutila oli hankala kuvattava, sillä oviaukko tilaan on ainoa paikka, mistä tilan saattoi kuvata. Suihkutilan ovi nostettiin kuvausten ajaksi pois paikaltaan, sillä se ei auennut kokonaan. Parhaan kuvauskulman saamiseksi oven pois nostaminen oli hyvä ratkaisu. Tilan ollessa vain noin kahden neliömetrin suuruinen, oli kuvaaminen todella haastavaa. Koko tilan saaminen kuviin osoittautui vaikeaksi, mutta mielestäni kuvista käy hyvin ilmi, millaisesta tilasta on kysymys. Valaistukseen apuna käytettiin koululta löytyviä valokuvaukseen tarkoitettuja valoja, sekä tilan omaa katossa sijaitsevaa valaisinta.

Toisen tilan ollessa vain noin kaksi neliömetriä oli toisessa tilassa oltava avaruutta, valoa ja reilusti tilaa. Keskustelimme tilanvalinnasta Marttila-Ojasen kanssa ja hän ehdotti kuvauksia varten valittavaksi tilaksi julkista tilaa tai aulatilaa. Näitä tiloja siksi, että jos teos sijoitetaan tason päälle tai juuri lattialle, niin kuin tässä työssä on tehty, tarvitsee työ ympärilleen paljon tilaa. Jos teos sijoitettaisiin seinälle, sopisi teos Marttila-Ojasen mukaan myös yksityiskotiin. Tällöin se veisi vähemmän tilaa (Liite 3).

Kuva 25. Tyhjä suihkutila.

Toisena kuvaustilana toimi Minna Canthin katu neljässä sijaitseva Mylly- Luovien alojen keskus, jonka neljännen kerroksen valoisassa aulatilassa kuvasin tilateokseni. (Kuva 26.) Tiloja lähdin tiedustelemaan sähköpostin välityksellä Myllyn tiloissa työskentelevältä Mikko Hopialta. Hopia vastasi sähköpostitse aulatilojen olevan tällä hetkellä varatut Ars Liberalle. Hopia neuvoi tiedustelemaan asiasta Ars Libieran puheenjohtajalta, Kirsi Pitkäseltä, jonka puhelinnumero oli viestissä (Liite 10). Viestin saatuaani soitin Pitkäselle ja tiedustelin mahdollisuutta käyttää muutama tunti aulatilassa kuvaten. Pitkänen ei nähnyt tilanteessa mitään ongelmaa ja sain vapaasti käyttää aulatilaa omaan tarkoitukseeni. (Pitkänen 8.3.2011)

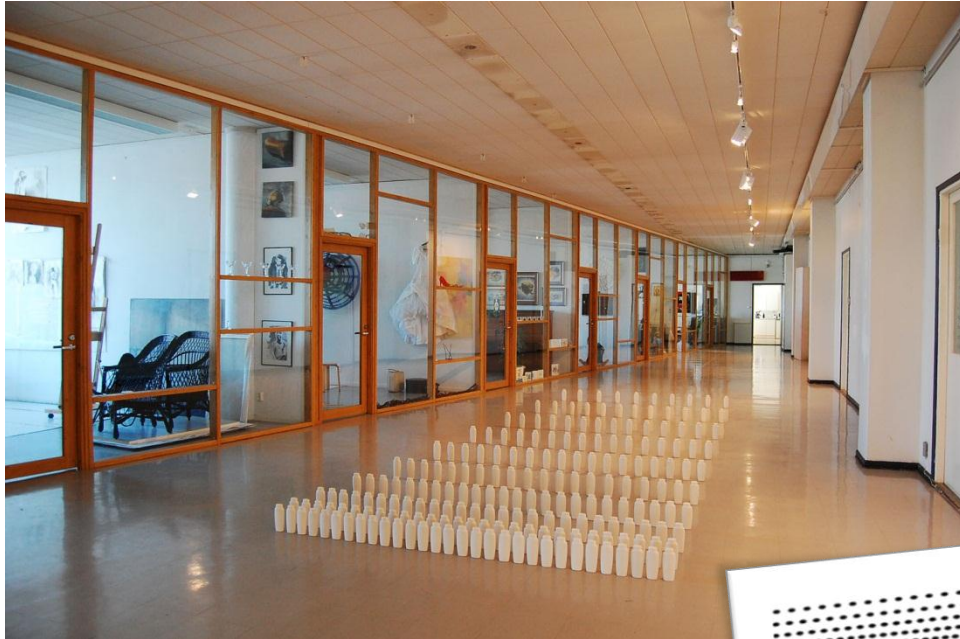
Aulatilán toinen puoli oli koko matkalta taiteilijoiden työtiloina, niissä oli lasiset seinät ja suuret ikkunat. Tilaan tuli hyvin luonnonvaloa. Toisella puolella oli toimistotiloja ja ikkunatonta seinää. Lattia oli vaaleanharmaa ja sileä, katto valkoinen. Lasiseiniä kehystivät lämpimän puun väriset karmit ja ne toivat tilaan lämpöä. Tiloina toimivat entisen SOK:n konttorin tilat. (Artmylly, tilat 2011) Vanha palvelutiski on yhä paikallaan muistuttamassa aiemmasta toiminnasta. Onnekseni tila oli tyhjillään. Olin siinä uskossa, että aulatilassa olisi taiteilijoiden töitä esillä, mutta se olikin tyhjä.

Kuva 26. Tyhjä aulatila.

Oli paljon helpompi lähteä käsittelemään tyhjää tilaa, jossa ei tarvinnut väistellä muiden töitä. Koko aula oli käytettävissäni, mutta päätin sijoittaa työni aulan leveämpään päähän suuremman tilantunnun vuoksi.

7.2 Tulosten tarkastelu

Kuva 27. Ensimmäinen asettelu Myllyn aulatilassa, sekä luonnos asettelulle.

Kuva 28. Kappalemäärä vähenee ja riviväli kasvaa.

Lähdin toteuttamaan tilateoksen kokoamista tekemieni sommitelmaluonnosten avulla. (Kuvat 7.-17. s. 20–25) Paikanpäällä työskentelyn aloittaminen oli helpompaa, kun olin valmiiksi laskenut kappalemäärät ja piirtänyt kuvat. Tilassa tuli määrittää kokoamispaikan aloituspiste, josta lähdettiin liikkeelle. Tila kapeni perälle päin mentäessä ja se tuli ottaa huomioon kulkuväylien jättämiseksi vapaaksi. Teoksen

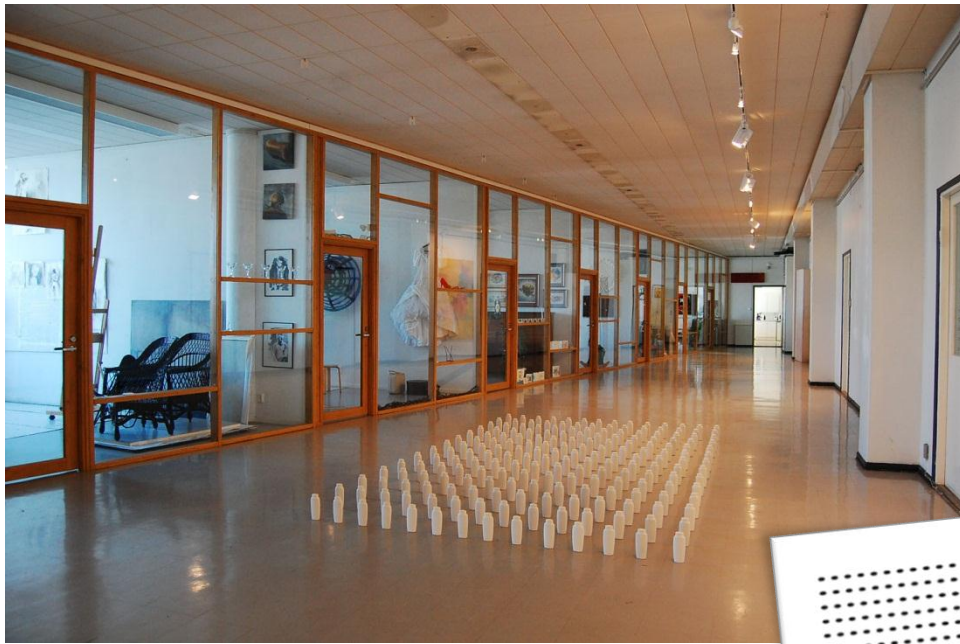
kokoaminen tässä tilassa oli luonnollista aloittaa leveyssuunnassa keskeltä, että teos saisi tarpeeksi tilaa ympärilleen. Kappaleiden asettelemista paikoilleen helpottivat lattiassa olevien laattojen ruutukuviointit. Etäisyyden määrittäminen kappaleesta toiseen sujui tehtyjen piirustusten ja ruutujen avulla hyvin, riveistä oli helppo tehdä suorita.

Kuvissa 27 ja 28. (s.37) käsittelin ensimmäistä luonnostani. Kuvista voi todeta, ettei luonnos aina näytä samalta, kuin varsinainen teos. Koottuna paikalleen tilateos vei paljon enemmän tilaa, kuin kuva oli antanut ymmärtää. Teos ulottuu kauemmas tilaan, kuin luonnoksessa. Kappaleiden välit ovat luonnossa pidemmät, kuin paperilla. Vaikka teos venyykin tilassa, se on tässä tapauksessa parempi kuin tilan alkupäähän jäänyt teos. Tilankäyttö on paremmin hallussa.

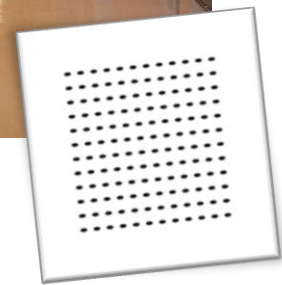
Teoksen ollessa koottuna suureksi kokonaisuudeksi se erottuu tilasta hyvin. Pelkäsin teoksen hukkuvan vaaleaan lattiaan, mutta se erottuikin kokonsa ansiosta lattiapinnasta. Tilassa ei ollut mahdollisuutta kokeilumielessä koota teosvaihtoehtoa matalalle korokkeelle, mutta kokonsa puolesta teos ei sellaista olisi tarvinnutkaan. Lisäksi väriltään valkoinen koroke olisi hävittänyt teoksen näkyvistä. Korokkeen olisi pitänyt olla tummempi, jos sellainen olisi ollut käytössä. Aulatilankorkeus ei ole tilan pituuteen nähden kovin suuri, joten teoksen sijoittaminen lattialle tässä tilassa tuntuu oikealta.

Tila on rauhallinen, vaikka ikkunapinta-alaa työtilojen puolelle onkin runsaasti. Yhteistyökumppanini Marttila-Ojanen kommentoi ensin ajatelleensa taustalta näkyviä työtiloja hieman sekavaksi taustaksi. Asiaa mietittyään hän totesi kuitenkin taiteilijoiden työtilojen sopivan taiteen esittelyyn (Liite 11).

Kuvissa 27.–32. (s.37–40) Kappaleilla muodostetut ryhmät ovat kulmikkaan kokonaisuutensa ansiosta hyvin ryhdikkäitä. Ensimmäinen ja toinen vaihtoehto täyttävät tilan hyvin, mutta kolmas vaihtoehto (Kuvat 31. ja 32. s.40) vie lattiapinnasta tiheään asettelunsa ansiosta melko pienen osan. Tällä tavoin tiheään aseteltuna osia voisi olla tilassa vielä enemmän, ettei se näyttäisi liian pieneltä kokonaisuudelta. Tila on teoksen esittelyyn melko hyvän kokoinen ja sen täyttäminen sopivassa määrin asettaa kyllä haasteita.

Kuva 29. Toinen asettelu ja luonnos. Käytössä 196 valukappaletta.

Kuva 30. Neliön malliin asetellut kappaleet lähikuvassa.

Kuva 31. Kolmas vaihtoehto ja luonnos, minkä pohjalta suunnitelma toteutettiin. Käytössä kaikki 200 valukappaletta.

Kuva 32. Lähikuvassa 200 valukappaletta.

Kuva 33. Ympyrän muotoon asetellut kappaleet.

Kuva 34. Suuri ympyrä, yksityiskohta.

Kuvien 33. ja 34. suureen ympyrän muotoon asetellut kappaleet näyttävät kyllä hyvältä, siistiltä kokonaisuudelta, mutta tilan muoto on teoksen esittelyyn väärä. Teos täyttää tilasta tietyn osan, mutta tilan jatkuessa pidemmälle teos ikään kuin katkaisee tilan. Katse jatkaa etsimistä käytävän päähän, mutta ei löydä muuta. Marttila-Ojanen kommentoi muodostelmaa kyllä viehättäväksi, mutta vääränlaiseksi tähän tilaan. Marttila-Ojanen ehdottaisi ympyrän muodostelmassa olevaa teosta avarampaan ja tilavampaan paikkaan, sekä mahdollisesti tummemmalle alustalle sijoitettavaksi (Liite

11). Mielestäni ehdotus oli hyvä, sillä kaipaan itsekkin aukeampaa paikkaa tällaiselle muodolle. Marttila-Ojanen kommentoi myös tässä tilassa olevan ympyrän läpi kävelyä mahdolliseksi ja vaaranpaikaksi teoksen osien kaatuessa. Tämä on ihan mahdollinen huomio, joka tulisi ottaa huomioon sijoitettaessa teosta tällaiseen paikkaan. Tila vaikuttaa väärän malliselta tällaiselle teokselle. Myös taustan väritystä tulisi miettiä uudelleen. Tummempi tausta voisi todellakin toimia tässä muodossa paremmin, sillä keskelle jää niin paljon tyhjää tilaa. Teos erottuisi varmasti paremmin tummalta pohjalta ollessaan näin laajalle alalle levittäytyvä, keskeltä tyhjää tilaa täynnä.

Kuvissa 35. ja 36. (s.43) on toinen pyöreässä muodossa oleva tilateos. Siinä ympyrät ovat sisäkkäin ja vievät hyvin vähän tilaa. Muodossa voisi olla paljon enemmän kappaleita ja sitten teos tarvitsisikin taas suuremman tilan. Jos koko säilyisi näin pienenä, voisi ajatella jatkavansa samanlaisilla kuvioilla käytävän toiseen päähän asti. Kuvioita voisi koko matkalla olla kolme tai neljä ja ne voisivat myös pienentyä käytävän kapenevaan päähän.

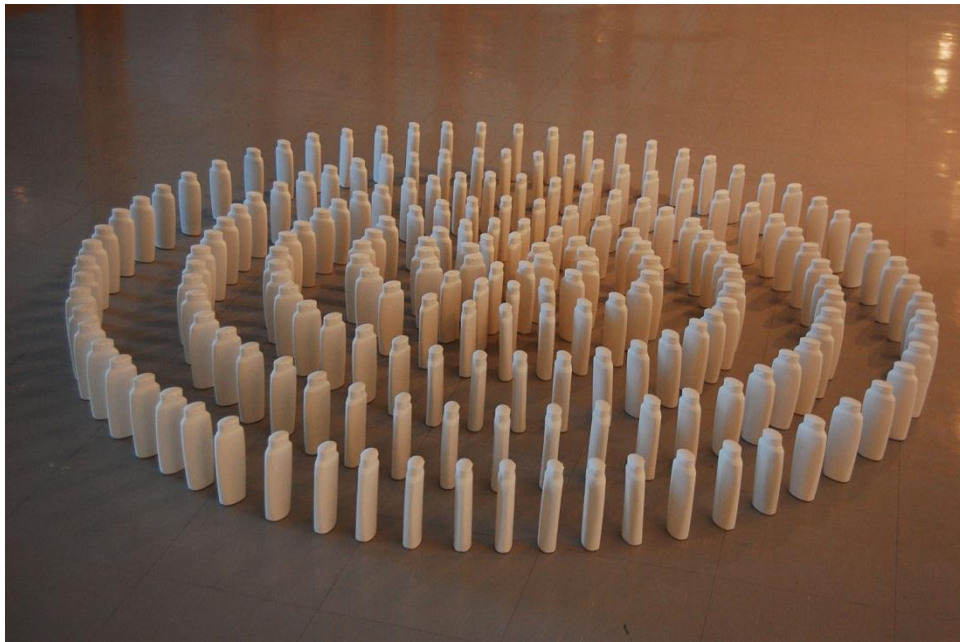
Tilan ollessa tietyn luonteinen, on teoksen pystyttävä sopeutumaan paikalleen. Tässä tapauksessa teoksen osia voisi lisätä, tai asetelmaa vaihtaa. Tilan väriytykseen ei voi vaikuttaa ja valoakin on tarjolla vain rajoitettu määrä. Myllyn aulatilassa luonnonvalo pääsi hyvin sisään ja kohdevalaistuskin oli tarjolla. Aulatila vastasi hyvin odotuksiani, ja miellytti silmää kokonsa, sekä valoisuutensa puolesta.

Mielestäni tilaan tuli lisää mielenkiintoa, kun tyhjään aulatilaan koottiin tilateos. Vaikka tilassa on lasiseinät ja suora näkymä ateljeetiloihin, katse hakeutuu käytävämäistä aulaa pitkin tilan perälle. Teoksen ollessa tilassa, se pysäyttää katsomaan ensin yhteen kohtaan, kokonaisuuteen. Teos vaikuttaa hallitsevan tilaa, eikä tila teosta. Onnistuin mielestäni luomaan kokonaisuuden, joka hallitsee tilaa, en tilaan uppoavaa ja katoavaa teosta. Ainakin asetelmat kuvissa 27–30 (s.37–39). muuttavat tilaa.

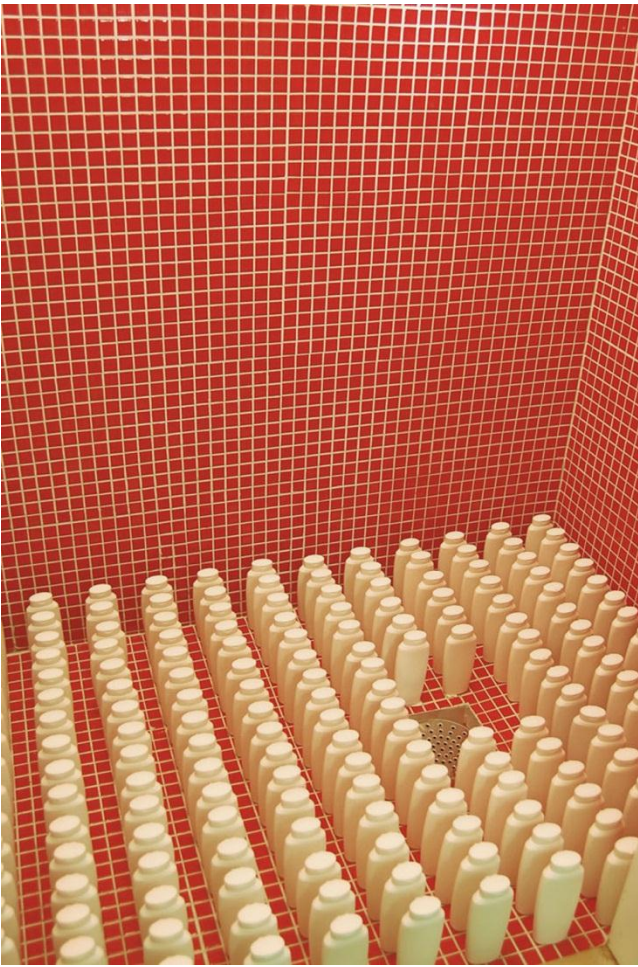
Teoksen koolla tuntuu olevan suurikin merkitys tilaan. Aulatila on itsessään sen verran suuri, että se tarvitseekin suuremman teoksen. Teoksen muoto vaikuttaa myös tunnelmaan. Kuten edellä mainitsin, olisi toisenlainen tila esimerkiksi täysin pyöreälle muodolle (Kuva 33, s.41) parempi ratkaisu. Teoksen monipuolinen asettelu saa sen sopeutumaan erikokoisiin ja muotoisiin tiloihin.

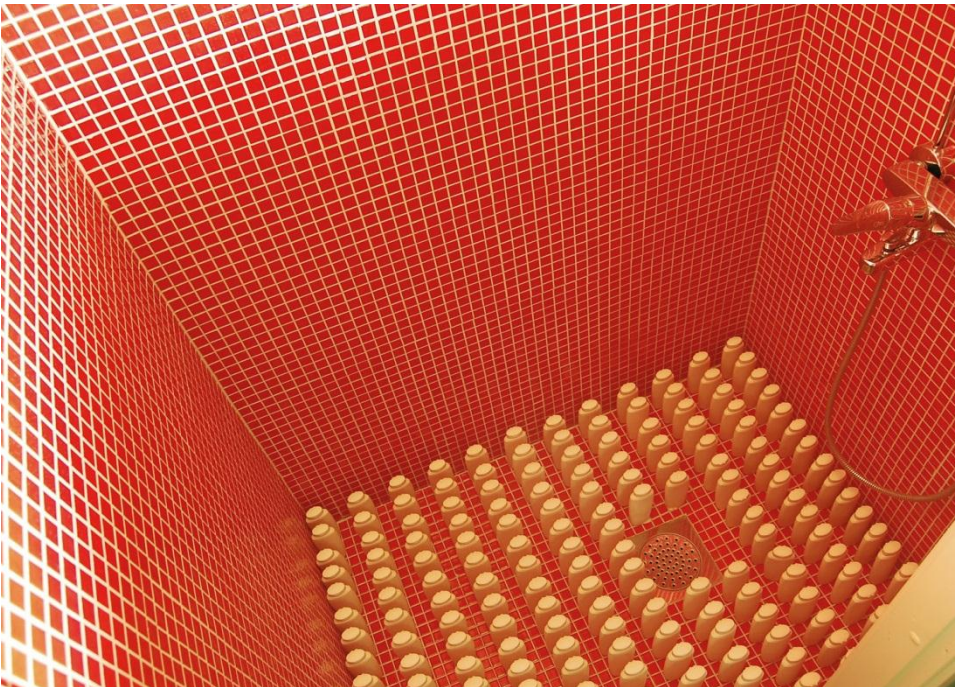
Kuva 35. Sisäkkäiset ympyrät.

Kuva 36. Sisäkkäiset ympyrät lähempää.

Kuva 37. Installaatio suihkutilaan.

Kuva 38. Teos täyttää koko tilan lattian.

Pienessä tilassa riitti haasteita. (Kuvat 37–38. s. 44) Kokonaan punainen tila antoi värikkään taustan valkoiselle työlleni. Vaikka työ sijoittuu lattialle ja on tilassa matalalla, oli se silti tilaan katsottaessa helposti havaittavissa. Teos erottui hyvin taustastaan, eikä jäänyt tilan jalkoihin huolimatta sen sijainnista.

Yhteistyökumppani Marttila-Ojasen mielestä oli kiva idea viedä kappaleet niiden varsinaiseen maailmaan, niin sanotusti ”kotiin” suihkutilaan (Liite 6). Kommenteista tulee selvästi esiin sisustuksellisiin yksityiskohtiin perehtynyt ammattimaisuus, sillä kommentit koskevat huoneen värimaailmaa. Marttila-Ojasen mielestä on hyvä, ettei tilassa ole liikaa erilaisia materiaaleja. Suihkuhuoneen lattialla oleva kaivo, sekä seinällä oleva suihku olivat ensin pistäneet ammattilaisen silmään, mutta asiaa mietittyään hän totesi niiden kuuluvan osaksi tilaa. Tajutakseen missä tilassa ollaan, on hyvä, että ne ovat näkyvillä. Oma ajatukseni olikin olla poistamatta kuvasta tilaan kuuluvia elementtejä. Eihän niitä voi paikanpäältäkään poistaa, jos teos on esillä kyseisessä tilassa.

Sekä suuressa että pienemmässä tilassa tarkoitus oli näyttää paikka sellaisena, kuin se oikeasti on. Tarkoituksena oli saada tilateos sopeutumaan tilaan sen huonoista puolista huolimatta. Mielestäni teoksen valkoinen väri oli hyvä ratkaisu saada teos toimimaan erilaisissa ympäristöissä.

Suurempaa tilaa hankkiessani otin sähköpostitse yhteyttä myös Satamakadulla sijaitsevan vanhan myllyrakennuksen omistajiin. Paikka olisi ollut mielenkiintoinen kuvauskohde. Vanha miljöö olisi tuonut rosoisemman ja eläneemmän taustan työlleni. Tällöin olisin voinut verrata uuden ja vanhan liittoa sijoittaessani tilateokseni vanhaan ympäristöön. En kuitenkaan tavoittanut oikeita henkilöitä ja tila jäi vain haaveen asteelle. En kokenut tarvetta hakea muuta paikkaa kuvauksia varten, kun kuvauspaikka Luovien alojen keskuksessa varmistui. Sen valoisa tila ja hyvät puitteet vastasivat odotuksiani kuvaustilasta.

8 Lopputulosten arviointi

Kaiken kaikkiaan olen saamaani lopputulokseen tyytyväinen. Mielestäni onnistuin hyvin toteuttamaan teoksen, jonka voi viedä monenlaiseen tilaan. Laatimani aikataulu piti hyvin ja sain kaikki tehtyä ajallaan.

Onnistuin luomaan samanlaisia kappaleita käyttäen tunnelmaltaan erilaisia kokonaisuuksia. Aloittaessani työni valmistusta oli tarkoitus valaa sata valukappaletta, mutta määrä kasvoi kahteen sataan. Tällä hetkellä kasvattaisin määrää vielä ainakin sadalla kappaleella näyttävyyden lisäämiseksi. Määrä on kuitenkin ollut hyvä valitsemiini tiloihin ja teosta pystyy muokkaamaan joko poistamalla kappaleita tai lisäämällä niitä. Vaikutelma muuttuu kappalemääriä vaihtaessa ja erilaisissa tiloissa työskennellessä.

Myös värjätyn massan käyttäminen voisi tuoda teokseen erilaista näkökulmaa ja täysin erilaisen tunnelman. Väri pitäisi kuitenkin valita tarkkaan, miettien kokonaisuutta ja tunnelmaa. Esimerkiksi mustalla värillä saisi aikaan totaalisen erilaisen vaikutelman kuin nyt valmistamallani valkoisella teoksella. Pitäytyisin kuitenkin edelleen yksivärisessä teoksessa, sillä koostuessaan kahdesta sadasta elementistä voisi liika värikyky tehdä työstä sekavan. Olen mielestäni saanut aikaan hyvin oman näköiseni teoksen käyttämälläni värimaailmalla. Selkeys ja yksinkertaisuus olivat tavoitteissani ja niissä olen mielestäni tavoittanut haetun tunnelman.

Jatkossa teokseen voisi yhdistää toisenlaisen kappaleen, jota lähtisi monistamaan. Jo kahdella erilaisella kappaleella saisi aikaan suuren määrän erilaisia variaatioita teoksen asettelusta. Myös äänen yhdistäminen teokseen olisi mahdollista. Tilataide koostuu yleensä monenlaisista vuorovaikutteisista osista, joten sopivan äänen, musiikin tai puheen yhdistäminen teokseen olisi hyvinkin mahdollista. Äänellä täytyisi olla jokin merkitys teokselle. Yhdentekevän, tarkoituksettoman äänen yhdistäminen teokseen saattaisi antaa liian tekotaiteellisen kuvan. Saadessani teoksen mahdollisesti tulevaisuudessa esille johonkin tilaan, toivon voivani yhdistää siihen äänen.

Olen miettinyt jonkin verran mahdollista loppusijoituspaikkaa ja toiveissani on, että voisin ensin saada työn näytteille muutamiin näyttelyihin. Esimerkiksi Seinäjoen Taidehalliin, jonka näyttelyistä minulla on jo ennestään kokemusta. Seinäjoen Taidehallissa on hyvät tilat näyttelyjen järjestämiseen ja se on yleensä tavoittanut

hyvin katsojia. Taidehallissa järjestetään myös muutama jurytetty näyttely vuodessa, joten osallistumiseen on hyvät mahdollisuudet.

Olisi kiinnostavaa kiertää työn kanssa ainakin Pohjanmaan alueen näyttelytiloja mahdollisuuksien mukaan. Olen palaamassa ainakin toistaiseksi kotiseudulle, joten alueen valtaus tutulta alueelta tuntuu houkuttelevalta. Näyttelyt voisivat tuoda myös nimeäni tunnetuksi ja tämä auttaisi kaikin puolin jatkomahtoisuuksien kanssa. Myös oma näyttely tulevaisuudessa kiinnostaa, mutta siihen tulisi olla enemmän esiteltäviä töitä. Tästä on hyvä jatkaa kasvattamalla töiden määrää tulevaisuutta varten.

Loppusijoituspaikaksi hyvä mahdollinen tila voisi löytyä L'Oréalin tiloista Suomesta. Aion tiedustella, josko L'Oréal olisi kiinnostunut työstä, joka toisi esiin heidän tuotettaan. Jos teokseni ei heitä kiinnosta, tarjoan työtä eteenpäin muualle. Hauska idea voisi olla jonkin suuremman parturikampaamon tilat. Tällaisessa tapauksessa teoksen sijoituspaikaksi voisi miettiä seinälle sijoitettavia hyllyjä, ehkä vielä lasin taakse pölyn ja hiusten takia. Parturikampaamoissa käy paljon väkeä, myös mahdollisia jatkotilauksia saattaisi tulla tätä kautta. Toisaalta asiakaskunnan pysyessä samana vuosikaudet, teos jäisi vain tietyn ryhmän näkyville. Sijoituspaikan tulisi oman hyötyni vuoksi olla näkyvä.

Tilat, joissa teos nyt kuvattiin, olivat mielestäni tarkoituksiinsa sopivat. Tilat olivat tarpeeksi erilaiset, mutta tarkoituksenmukaiset. Sain esittää työni sekä värikkäässä pienessä tilassa, että vaaleassa suuressa tilassa. Olen tyytyväinen, että molemmat kuvauskohteet onnistuivat.

Yhteistyökumppanin osallistuminen työni etenemiseen on ollut mielestäni riittävää. Marttila-Ojanen on pyynnöstäni kommentoinut monipuolisilla vastauksilla esittämiini kysymyksiin. Hän on osoittanut mielenkiintoa työtäni kohtaan ja samalla olen itse yhä enemmän varmistunut siitä, mitä haluan tulevaisuudessa tehdä. Aion hakeutua jatkossa sisustussuunnittelijaksi valmistavaan koulutukseen, sillä kiinnostus alaa kohtaan on vain kasvanut. Olemme Marttila-Ojasen kanssa sopineet, että hän esittelee minulle omaa toimintaansa ja koulutustaan vielä tarkemmin jatkossa. Olen myös tarjonnut Marttila-Ojaselle haasteen, sillä hän ei ollut toiminut vastaavanlaisen projektin kanssa aikaisemmin.

Työn eteneminen aikataulussa on kasvattanut omaa ammatillista voimaa, sillä olen nähnyt, millaiseen työmäärään kykenen. Olisin voinut puristaa itse työn valmistusajan vieläkin tiukempaan aikatauluun ja olisin silti saanut sen valmiiksi. Haasteellisinta koko työn edetessä on ollut raportointi. Myös kysymysten esittäminen yhteistyökumppanille on asettanut omat haasteensa. Onkin yllättävän vaikeaa olla

johdattelematta henkilöä kysymyksillä tiettyyn suuntaan. Vastaukselle täytyy osata jättää tilaa vastaajan omaa harkintaa varten.

Jatkossa voisi olla mielenkiintoista osallistua joksikin aikaa yhteiseen työhuoneeseen muiden taiteilijoiden kanssa. Esimerkkinä Suomenlinnassa toimiva Pot Viapori, jossa toimin työharjoittelijana kesällä 2010. Erilaisten taiteilijoiden ryhmä osaa antaa palautetta toisilleen nähdessään työskentelytavat ja lopputulokset työn edetessä. Tämä voisi olla kokeilemisen arvoista, mutta en kuitenkaan näe itseäni tällaisessa ympäristössä loppuelämäni. Aika näyttää mihin suuntaan työelämässäni kuljen, mutta erilaisille kokeiluille aion jättää varaa.

Kuvaluettelo

Kuva 1. Kuvakollaasi, Tilateoksia. Linda Pikkumäki, 2011

Kuva 2. Kuvakollaasi, Orgaaniset luonnonmuodot kätkevät sisäänsä geometrisia kappaleita. Linda Pikkumäki, 2011

Kuva 3. Kuvakollaasi, Linda Pikkumäki 2011

Kuva 4. Valittu muoto. Linda Pikkumäki, 2011

Kuva 5. Kuvakollaasi, Linda Pikkumäki, 2011

Kuva 6. Tiina Laasonen; Naisen osa- Paikka! Tiina Laasonen, 2004

Kuvat 7.-17. Sommitelmaluonnokset, Rhinocheros. Linda Pikkumäki, 2011

Kuva 18. Muottien valmistus, Linda Pikkumäki, 2011

Kuva 19. Kaksiosainen valumuotti. Linda Pikkumäki, 2011

Kuva 20. Valu meneillään. Emmi Tuunanen, 2011

Kuva 21. Valulinjasto. Linda Pikkumäki, 2011

Kuva 22. Valukappaleiden poisto muoteista. Linda Pikkumäki, 2011

Kuva 23. Viimeistelyä kirurginveitsellä. Emmi Tuunanen, 2011

Kuvio 24. Polttokäyrä. Linda Pikkumäki, 2011

Kuva 25. Tyhjä suihkutila. Linda Pikkumäki, 2011

Kuvat 26.–38. Aulatila, jossa teos kuvattiin. Linda Pikkumäki, 2011

Aineistoluettelo

Mansfield, J. 2005. Ceramics In the environment. 1. London: A & C Black.

Toikkanen, A. 2007. Matka: rytmin etsiminen geometrinen muotojen avulla. Kuopion Muotoiluakatemia, keramiikka. Opinnäytetyö.

Sivistyssanakirjan www-sivu. [12.2.2011] Saatavissa: www.sivistyssanakirja.com

Taideteollinen korkeakoulu. Johdatus kuvalliseen viestintään. Muoto. [3.2.2011]

Saatavissa: http://www.uiah.fi/virtu/materiaalit/kuvaviestinta/05_muoto.html

Lähteet

Bivar-Segurado, D. 2009. Wall Pieces. 1. Lontoo: A & C Black.

Hopia Mikko. Re: Myllyn tiloista. [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Linda Pikkumäki. Lähetetty 4.3.2011 [Viitattu 10.3.2011].

Hopper, R.1986. Functional Pottery. 1. Pennsylvania: Chilton Book Company.

Jokela, A. 2005. Suomalainen sisustuskirja. 1. Keuruu: Otava.

Jylhä-Vuorio, H. 2003. Keramiikan materiaalit. 2. Nurmijärvi: Kirjakas Oy.

Kettunen, I. 2000. Muodon palapeli.1. Porvoo: WSOY.

Kookas. Artikkelit. [viitattu 24.2.2011]. Saatavissa:

<http://www.kookas.fi/articles/read/5754>

Laasonen Tiina. Re: Hei!. [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Linda Pikkumäki. Lähetetty 17.2.2011 [Viitattu 10.3.2011].

Leinonen Jani. Re: Mielenkiinnosta. [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Linda Pikkumäki. Lähetetty 3.3.2011 [Viitattu 10.3.2011].

L'Oréal Paris. Yhteystiedot. [viitattu 16.1.2011]. Saatavissa: www.loreal.fi

Marttila-Ojanen Anne. Re: Hei Anne!. [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Linda Pikkumäki. Lähetetty 18.2.2011 [Viitattu 10.3.2011].

Marttila-Ojanen Anne. Re: Tervehdys. [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Linda Pikkumäki. Lähetetty 25.2.2011 [Viitattu 10.3.2011].

Marttila-Ojanen Anne. Re: Hei. [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Linda Pikkumäki. Lähetetty 4.3.2011 [Viitattu 10.3.2011].

Marttila-Ojanen Anne. Re: Kuvauksia. [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Linda Pikkumäki. Lähetetty 9.3..2011 [Viitattu 10.3.2011].

Marttila-Ojanen Anne. Re: Kuvaukset. [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja Linda Pikkumäki. Lähetetty 10.3..2011 [Viitattu 11.3.2011].

Mylly, Luovien alojen keskus. Tilat. [viitattu 12.3.2011]. Saatavissa:

www.artmylly.com

Raito Mikko. Re: Tekijänoikeudellinen neuvonta. [sähköpostiviesti]. Vastaanottaja
Linda Pikkumäki. Lähetetty 3.3.2011 [Viitattu 10.3.2011].

Liite 2

Posio 3 valumassa

Litrapaino 1835g/l

Polttolämpötila 1250 °C

Kaoliini	Grolleq	45 %
Pallosavi	Hyplas 71	7,5 %
Maasälpä	FFF	12,5 %
Kvartsi	FFQ	35 %
Vesi		32 %
Natrium Dispex		0,2 %

Sähköpostiviesti, Anne Marttila-Ojanen 18.2.2011

Moi!

Terveisiä täältä Seinäjoelta; aurinko paistaa, pakkasta on toki -22 astetta, mutta kevättä kohti mennään!

Sitten itse asiaan.

Kysymys 1. Valukappaleen muoto on mielestäni hienon pelkistetty ja yksinkertainen, ilman mitään "turhia" krumeluureja.

Sitä on mukava katsoa, silmä lepää sen rauhallisessa olemuksessa.

- Valukappaleiden määrä on varmaankin riittävä; niistä saa jo hyvin näyttävän teoksen

Kysymys 2. Tila, jossa näkisin teoksesi; ensimmäisenä tulee mieleen jokin julkinen tila esim. aulatila (täytyy toki todeta, että kun en vielä tarkalleen ottaen tiedä millainen valmiista teoksesta tulee, niin se hieman vaikeuttaa paikan määrittystä).

Kysymys 3. Miksikö; viittaa edelliseen vastaukseeni ja sitten vielä voisin mainita, että jos kyseessä on jonkin tason päällä oleva teos, niin se vaatii tilaa enemmän. Mutta jos teos tulee seinälle, niin silloinhan se voisi olla myös yksityisasunnossa, ja loppujen lopuksi kyse on kuitenkin makuasiasta.

Kysymys 4. Taiteen osuus sisustuksessa vaihtelee hyvinkin paljon. Varmaan se on osaksi "rahakysymys" ja toisaalta tottumuskysymys. Toisilla, jotka hankkivat taidetta on koko koti harkiten "sisustettu" taiteella ja toisilla taas on esim. yksi taulu olohuoneen seinällä. Keräilijät on sitten asia erikseen. Taiteen osuus sisustuksessa saisi mielestäni olla huomattavasti suurempi.

Useasti henkilö, joka taidetta hankkii omistaa jo teoksen/teoksia ja haluaa täydentää kotinsa seiniä. Mutta on myös "aloittelijoita" (esim. nuoria pareja, jotka ovat tottuneet jo lapsuudenkodissaan, että teoksia on seinillä).

Taidetta toki hankitaan mielellään, mutta uskoisin että asiaa harkitaan pitkäänkin ennen kuin edes tutustutaan tarjontaan.

Kysymys 5. Taiteen käyttö tilassa alkaa juuri kyseessä olevasta tilasta eli tila otetaan mielestäni hyvinkin huomioon. Ja valo on yksi tärkeä tekijä, joko luonnonvalo tai sitten halutaan valaisimella valaista teos.

Taulun/taide-esineen käyttö on pääasiassa sisustuksellinen ja sen on sitten oltava muun sisustuksen väreihin ja tyyliin sopiva (toki aina poikkeuksiakin on).

Kysymys 6. Mielestäni aika pitkälle tilan kuin tilan voi saada sopeutumaan tiettyyn teokseen. Toki se voisi aiheuttaa muutoksia tilan kalustejärjestelyissä

ja esim. seinien värityksessä ja sitten tietysti valaistus voisi tarvita muutosta.

Kysymys 7. Tässä voisin viitata kysymykseen 4., mutta toki on taiteen "ostajia" ja "ei ostajia". Toisille se saattaa olla ihan intohimo, toisille yhden teoksen hankinta saattaa saada aikaan sen. Sitten on henkilöt, jotka hankkivat kodin seinille taulun/muutaman taulun ja se on sit siinä.

Kaiken kaikkiaan kyllä on olemassa ns. taideihmisiä; ehkä he sitten ovat jollain tavalla "taiteellisia" ja visuaalisia luonnostaan.

Tässäpä näitä vastauksia. Nyt ei minulle tule kysymyksiä mieleeni, mutta jos sinä haluat jotain lisävastauksia tai tarkennusta joihinkin kysymyksiin, niin kysyt vain.

Hyvää viikonloppua!

terveisin Anne

Sähköpostiviesti, Anne Marttila-Ojanen 25.2.2011

Hei!

Menen heti asiaan. (Huom! mainitsemani numerot ovat listan ensimmäisiä numeroita)

Ensireaktioni kuvioista, kun katsoin ne yhden kerran läpi oli, että nro 12 (ympyrä) on minulle mieleisin; sen kohdalla sanoin jopa itselleni "vau!".

Se on jotenkin selkeä ja pelkistetty.

Sitten myös toinen ympyrä (nro 13) on jotenkin minulle mieleen.

Sitten nrot 2, 8 ja 15 ovat mieleisiä minulle.

Pullojen välimatkat vaikuttavat sopivilta; toki tähän asiaan vaikuttaa varmaankin myös alustan ja pullojen väri. Ja omalta osaltaan myös se katsotaanko esim. seisaaltaan vai kyykyssä ja miltä etäisyydeltä. Ja tietysti se tärkeä asia: valaistus; eli tuleeko valo ylhäältä (yleisvalo) vai onko kohdevalot.

Sitten omana mielipiteenä sanoisin, että nrot 7 ja 14 eivät oikein miellytä minua; niistä tulee jotenkin "vanhanaikainen" fiilis.

Sitten pienellä?-merkillä mainitsisin nrot 4, 6 ja 9.

Vielä tosta nro 15:sta sanoisin, että mitä useimmin sitä katsoo sitä mukavammalta se vaikuttaa.

Nämä ovat nyt sit vain minun ajatuksiani. Eli voisi sanoa, että nämä ovat sellaisia makuasioita.

No, tällaista tällä kertaa, kysy lisää kun on tarvis.

Palataan taas!

terveisin

Anne Marttila-Ojanen

Sähköpostiviesti, Anne Marttila-Ojanen 4.3.2011

Hei!

Laitan tähän nyt itsestäni hieman taustoja. Eli olen ylioppilas (1977), sitten talouskoulu seuraavana keväänä, ja sen jälkeen kauppaopisto; sihteerilinja (1980, siihen aikaan ylioppilaillla oli kaksivuotinen koulutus), sitten samana syksynä vielä puolen vuoden kurssi, joka oli tarkoitettu yo-merkonomeille. Tässä nämä tärkeimmät aikaisemmat koulut. Kesätöissä olin viisitoistavuotiaasta asti joka kesä; lähinnä kaupassa ja sitten myöhemmin toimistoissa ja yhden kesän olin keskussairaalan arkistossa, siivosinkin yhden kesän.

Noiden koulujen jälkeen olin parissa pitempiaikaisessa toimistotyöpaikassa, ja sit olin "vain" kotona kun lapset syntyivät ja olivat pieniä (toki tein kaikki Jukan kirjanpityöt, joita teen edelleen).

Yritystoiminta minua aina on kiinnostanut ("sukuvika") ja ensimmäisen toiminimen (taideala) olen perustanut vuonna 1991; silloin meillä oli jo kaikki kolme lasta. Tosta vuodesta -91 vuoteen -97 minulla oli taide- ja kehysliike Seinäjoen keskustassa. Sen myynnin jälkeen jatkoin Jukan kanssa taidemyyntinäyttelyiden järjestämistä ympäri Suomen; tässä yhteydessä kävimme todella monessa yksityiskodissa sisustamassa taiteella heidän kotejaan (antoisaa aikaa), nyt sitten olen edelleen mukana tossa meidän taideliikkeessä ja teen lisäksi sisustussuunnitteluja omalla toiminimellä: Sisustussuunnittelu AMO. Tätä olen tehnyt vuodesta 2006 saakka.

Sitten koulutus tohon suunnittelutyöhön: Tampereen Ammattikorkeakoulu Sisustusassistentti 2006 (kesto 7kk+lopputyö) ja sitten sama paikka Sisustussuunnittelija 2008 (kesto 1,5v+lopputyö).

Nämä olivat kurssin nimellä ja olivat monimuoto-opiskelua ja maksullisia, tutkintoa emme suorittaneet (en enää muista mikä tähän vaikutti).

Tosta koulusta voitais joskus jutella lisääkin; jos tulet Seinäjoelle niin soittelen ja tulet sitten oikein käymään, niin voin myös näyttää joitain harjoitustöitä ja ne lopputyöt. Tai jos tarvit tietoa ennemmin, niin soitellaan.

Tässä tämmöistä tietoa aika pikaisesti tehtynä, eli jos tarvit tarkempia tietoja niin lähetä vain mailia.

Ja olishan sitä mukava nähdä se tekemäsi raportti, joten lähetä vain.

terveisin Anne

Sähköpostiviesti, Anne Marttila-Ojanen 9.3.2011

Hei!

Ensiksi mainitsen, että mielestäni raporttisi "hahmotelma" vaikuttaa selkeältä ja johdonmukaiselta, tässä vaiheessa en muuta osaa todeta. Lähetä taas lisää, kun saat tehtyä enemmän (lähetä vaikka vain sivu kerralla, eli mihin on tullut lisäyksiä tai muutoksia).

Sitten suihkuhuonekuvaan; mielestäni kiva idea tosiaankin viedä kappaleet "kotiin". Värit sopivat hyvin, varsinkin kun suihkutilan seinät ja lattia ovat samaa laattaa, eli ei ole liikaa eri materiaaleja. Se mikä ihan ensimmäiseksi pisti silmäni oli lattiakaivo ja suihku, mutta kun asiaa pohtii enemmän, niin täytyyhän niiden näkyä, että tajutaan kyseessä olevan suihkutilan eli kappaleiden lähtö-/käyttöpaikan.

Lisähuomautuksena vielä, kun katsoin muutaman kerran kuvia uudelleen, niin kyllä esim. ensimmäisessä kuvassa on ihan ok ja oikeastaan välttämätöntäkin, että lattiakaivo ja suihku näkyvät; hyväasia, kun ovat samaa metallia.

Kuvista mielestäni "paras" on ensimmäinen (pitäisikö siitä kuitenkin poistaa näkyvistä ovenkarmi?). Ja kolmoskuva, lähikuva on kiva. Nelonen on ehkä "huonoin". Toki en nyt sitten tiedä oletko ajatellut, että nämä ovat ne kuvat, joista valitset julkaistavan version? Ja vastaus vielä kysymykseen: "saako kuvista selvän?", kyllä saa selvän.

Toivottavasti osaan vastata niin, että vastauksista on sinulle jotain hyötyä.

Mutta kysy ihmeessä lisää jos jotain tulee mieleen!

p.s. vastaan seuraavaan viestiisi illalla tai viimeistään huomenna päivällä, haluan hieman "perehtyä" kuviin, että vastauksessani olisi jotain järkeä
terveisin

Anne Marttila-Ojanen

Sähköpostiviesti, Mikko Raito 3.3.2011

Tervehdys,

Kiitos viestistäsi.

Tämä on hyvin hankala kysymys, enkä valitettavasti pysty antamaan siihen mitään tyhjentävää vastausta. Tässä tulee arvioitavaksi lähinnä se, loukkaatko teoksellasi mahdollisesti ko. yrityksen tavaramerkkejä. En tiedä oletko seurannut Jani Leinosen ns. Elovena- tapausta, mutta siinä on jonkin verran yhtymäkohtia tällaiseen käyttöön. Käytännössähän Elovena- tapauksessa Elovena- tavaramerkin omistanut yhtiö koki Leinosen loukanneen yhtiön tavaramerkkiä ja vaati teosten poistamista taidenäyttelystä.

Koska ei varsinaisesti ole olemassa mitään lainsäädöstä joka yksiselitteisesti sallisi tällaisen tavaramerkkien käytön, on nämä tapaukset aina jossain määrin riippuvaisia käytetyn tuotteen tavaramerkkien omistajasta ja siitä miten tavaramerkin omistaja kokee tällaisen käytön. Jos haluat varmistaa, että sinulle ei koidu mitään ongelmia, olisi tietysti parasta varmistaa ko. yhtiöltä, että he sallivat pakkauksensa tällaisen käytön.

Mukavaa kevättä toivottaen

Mikko Raito

toiminnanjohtaja

executive director

Kuvasto ry

Iso Roobertinkatu 3-5 A 22

00120 Helsinki

Finland

mikko.raito@kuvasto.fi

+358405119440

Sähköpostiviesti, Jani Leinonen 3.3.2011

Hei Linda,

Taiteella ja muotoilulla taitaa olla vähän eri lainalaisuudet tekijänoikeuksissa, koska muotoilu katsotaan enemmän kaupalliseksi toiminnaksi. Mutta jos installaatiosi on selvästi taidetta en usko että ongelmia tulee. Olen törmännyt muutamiin tekijänoikeusmutkiin työssäni, mutta en mihinkään niin vakavaan ettei se olisi tuonut jotain lisäarvoa teoksiini. Tietyt yritykset ovat herkempiä lähestymään uhkailevaan sävyyn, mutta heillä harvemmin on mitään oikeita perusteita. Suosittelen että juttelet asiasta tekijänoikeuslakimiehen kanssa. Apua löytyy esimerkiksi liitoista ja taidemuseoista, vaikka Kiasmasta.

Terveisin,

Jani

Jani Leinonen

Väinämöisenkatu 19

00100 Helsinki

Finland

p. +358 44 511 3725

jani@janileinonen.com

www.janileinonen.com

Liite 9

Sähköpostiviesti, Tiina Laasonen 17.2.2011

Hei Linda,

kyllähän muistan :D

Vastaa ihan lyhyesti, vähän aikaa.

1. vapaan tilateoksen teen teoksen ehdoilla, mutta teen myös tilaan/
ympäristöön. teos voi muuttua tilan mukaan!
2. koon puolesta kyllä joskus+ ks.1
3. erittäin paljon, teos on aina erilainen eri näyttelyssä
4. tekeminen oli prosessi, lopputulos korkeamman käsissä
5. tilat tuovat aina haasteen, tilaustyö vielä isomman

... ja nyt pitää juosta!

opiskelun iloa,

Tiina

Sähköpostiviesti, Mikko Hopia 4.3.2011

Hei,

4. kerroksen aulatilaa on tällä hetkellä vuokrattu Ars Liberalle, joten voit kysyä aulan käytöstä heiltä:

Puheenjohtaja:

Kirsi Pitkänen

puh.050 3387705

Sihteeri:

Kaisa Törmänen

040 7621830

Toivottavasti kuvaus onnistuu!

Ystävällisin terveisin,

Mikko Hopia

Mikko Hopia, Internet Expert

Kuopio, FINLAND

Tel: +358 40 705 5832

Email: mikko@mikkohopia.net

www.mikkohopia.net

www.twitter.com/mikkohopia

www.tribevine.com

Sähköpostiviesti, Anne Marttila-Ojanen 10.3.2011

Hei Linda!

Olet taas nähnyt kovasti vaivaa kuvauksia tehdessäsi; on varmaan aika työ muunnella kappaleet muodostelmasta toiseen ja yleensäkin jo kuljettaminen paikalle.

Mutta sitten itse kuviin.

Paikka on mielestäni hyvä tilateoksen kuvaamiseen, koska kyseessä on vielä tommonen taidepaikka. Täytyy kyllä mainita, että ensimmäinen ajatukseni oli katsoessani kuvaa nro 2, että on hieman liian sekava tausta. Mutta ajatus jo muuttui kuvan nro 3 kohdalla, kun siinä ei näy oikealla olevia ovia ym. Ja mitä useammasti kuvia katsoo sitä paremmalta näyttää. Ensin ehdin jo ajatella, että pitäisikö photoshopilla poistaa lasiseinien takana olevat "tavarat", mutta kyllä se on tarpeetonta, kun kyseessä on saman alan "juttuja", joten tilateos sopii paikkaan.

Sopivin muodostelma nimenomaan tähän tilaan on mielestäni ensimmäinen ja kuva nro 3 on hyvä; edellä jo mainitsinkin tästä kuvasta.

Lähikuvat, joissa näkyy vain kappaleet ja alusta miellyttävät minua, mutta varmaan täytyy olla myös kuva, jossa näkyy itse tila. Onko sinulla ensimmäisestä muodostelmasta "lähikuvaa"?

Montako kuvaa saat laittaa raporttiin? Vai laitatko kaikista muodostelmista kuvan?

Sitten mainitsen, että kuvan nro 9:n nähdessäni ajattelin taas, että voi kun kiva toi muodostelma; samaten kuva nro 10 ja erikoisesti pidän kuvasta nro 11.

Mutta ympyrä ei ehkä ole tähän tilaan paras vaihtoehto; tuli ajatus, että tosta on hankala kulkea kaatamatta kappaleita (tämä toki on varmaankin turha ajatus, mutta laitan nyt tähän mitä tuli mieleeni). Ympyrän täytyisi olla mielestäni hieman tilavammassa/avarammassa paikassa ja lisäksi se kaipaisi ehkä tummemman alustan. Katsoin vielä kuvia ja kuva nro 9 olisi hyvä jos siitä poistaisi oikealla olevat "jutut" (katossa olevien valaisimien vasemmalta puolelta asti), tuolloin kuvasta tulisi vaikutelma, että oikealla puolella on enemmänkin tilaa, eli käytävämäisyys poistuisi ja näin ympyränkin saisi sopimaan tähän tilaan. Tällaisia ajatuksia kuvat herättivät. Kysy ihmeessä jos haluat tarkentaa jotain sanomaani asiaa.

Tsemppiä työhön!

terveisin Anne

www.savonia.fi

